

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Po-
18. Telefon: 9-77. Előfizetési ár:
Havonta 118, negyedévre 328, f-
évre 600, egészévre 1200 lei. K-
földre: Havonta 2, negyedévre
földre 12, egészévre 20 dollár. H-
detések díjazása szerint. Az „U-
KELET” az erdélyi és bányási
szolidaritás egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Rámásotter Röber

Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bermentelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marlon
Ernő. Felelős szerkesztő Jamber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
ségi Ernő, Str. Matei Millo 2.

Ara 5 lej

Vasárnap, 1934 május 6.

5694. ÉV   XVII. ÉVF.
IJAR 21.   100 SZÁM.

liárd lesz
égvetés

május 3. Slave-
gnap a költség-
expozé tartott.
milliárdban van
o című lap 21
és kérte, hogy
k be a 15 száza-
mult évi költség

amenti bi-
büntető-
nyvön

május 3. Ma dé-
sban a kamara-
sága, amely az
előkészítő mun-
u igazságügy-
iescu, a bizott-
l, ismertette a
halait, azután
tság munka-
főtől kezdve
st a szenátus-

fejezik be
ferenciát

május 3. A lapok
tant gazdasá-
ntóságát. A ró-
em a politikai
van meg az
n annak, mi-
három kisan-
yütmüködését
az együttmű-

a az összes
és a jövő hé-
yerni.

érkezik

május 3. A kor-
kapott, hogy
arestbe egy
május 15-én
zmény meg-
alásokat foly-
ások valószi-
rtani május
sen meghosz

kedvez-
vására

május 3. A CFR
nyújt személy
május 20.-ju-

ratonak
főszékhez

május 3. A nyolc
fellebbezést
z a katonai
ett.
us még is a

hogy élni
z új, gazda-
jobb és iga-
Ebermayer
világszen-
állításban
mindenütt
a Kosmos

apkládó M.
L. Pop 18

Gandhi és a kasztok

Látod, Gandhi, kellett ez neked?
Kövel dobáltak meg, mert azt akartad,
hogy töröljék el hazádban, a kincses,
koldus Indiában a kasztrendszert és hogy
ezentúl az érintésre is érdemtelen páriát-
kat vegyék emberszámba.

Amíg Anglia ellen viseltél háborút,
ugyahogy még voltak követőid, éhség-
sztrájkjaidat is bizonyos rokonszenv bí-
sérte és Európában már kihalukulóban volt
az „Eszik, nem eszik?” társasjáték, de
azután hived rájöttek a nagy igazságra,
hogy Anglia erősebb, mint Gandhi és fa-
képnél hagytak téged — és őket követ-
ted nemsokára te magad is.

Oh, Gandhi, kibékültél Angliával és
minden erőddel és hatalmuddal (?) a
kasztok eltörlését tűzted ki céloddul.

De nem azért kaszt a kaszt, hogy
hagyja magát, összefogtuk ellened és új
profétai utadon kövel dobáltak meg és
három tanítványodat agyba-főbe verték.

Mit csinálsz most, szegény Gandhi?
Ha már a saját népedben sem biz-
hatsz?

Bejelentetted a világnak, hogy bánatod-
ban visszavonulsz és meditálasz a tanul-
ságon, hogy aki kaszthoz vagy kartellhez
nyul, annak betörök a fejét.

Látod, vén proféta, Európában mi ezt
már rég tudjuk!

Nem is járnak a mi Gandhiaink zsák,
vászonlebernyegben, hanem autókban,
nagy szivarraj a foguk közt látogaják a
kasztok székházait.

Ugy bizony, Gandhi!

Szegény Gambetta!

A Stürmer, a horogkeresztűs Német,
országának is legdurvább hangu lapja
írja Gambettáról, a ragyogó francia ál-
lamférfiuról:

„Gambetta, a francia nemzeti hős, Pá-
rizs diktátora, a reváns hőse: zsidó volt.
Kortársai így jellemzik: rövid láb-
száru, kerek hasu, olajos arcu, zsiros
hangu, nehézkes, rosszmodoru, fokhagy-
mával fűszerezett, szulonnával spekelt,
avas olajjal bekent.

Zsidó szeretője, Leonie Leon, aki végül
is halálán megsebesítette, fiút szült
nek, Marshabit.

Gambettát eredetileg Bachonak hívták.
(A Bach zsidó név románosítása).
Szíve hölgyéül az öreg zsidó özvegy
Julie Adamot választotta.

Gambettának kitünő emlékezőtehetsége
voit és Franciaország zsidói úgy emle-
gették, mint „Franciaország trónörökö-
sét”.

Párizs népének tűnie kell szobrát
egyik főterén, mert a zsidók így akarják.
Ez Juda triumfusának kifejezése
Franciaország felett.

Természetes: Gambetta azonkívül ma-
gas hatalmi körének valamennyi állását
zsidókkal töltötte be.

Gambetta azonkívül magas fokon álló
szabadkőműves is volt.

Pénzügyi műveletei, amelyeket magán-
számlája javára folytatott, egyenesen
bámulatosak.

1870-ben még szegény volt, 1871-ben
már többszörös milliósos.

Mindent összevéve tehát: ősképe a po-
litizáló zsidónak, megtestesítője a fran-
cia politikának.

Mondani is felesleges (ulán: Gambetta
nem volt zsidó. De ez a Stürmert nem
befolyásolja a maga mondanivalójában.
Hogy mi igaz és mi nem abból, amit ír,
az mellékes szempont.

Ennek ellenére sem hisszük, hogy a
Stürmer horogírtája miatt Gambetta meg-
fordulna a sírjában.

Vulgozsinűleg Franciaország és könnyöz-
ben fogja elviselni Gambetta emlékét és
államférfiúi alkotásait, mint a „szép-
fiú” Hitler fess és idült korlátoltságát a
jövendő, tisztultabb Németország.

Még a Stürmer ellenére is.

Tatarescu nyilatkozott háromnapos erdélyi utjáról, a Vaidánál tett látogatásáról és a cenzuráról

„Azért kerestem Vaidát, mert a kormányzópartok közötti
viszony nem lehet kannibáli!”

Cluj-Kolozsvár, május 5. A három-
napos erdélyi miniszterjárás pénteken
este véget ért és a kormány tagjai
szombaton reggel már baza is érkeztek
Bukarestbe. Pénteken délután Tata-
rescu miniszterelnök feltette a koronát
a háromnapos erdélyi tevékenységére:
meglátogatta Vaida exminiszterelnököt
otthonában. Ennek a látogatásnak köz-
vetlen politikai jelentősége nincsen,
propagandisztikus hordereje azonban
igen nagy. A román politikai életben
teljesen szokatlan volt eddig az, hogy
szembenálló pártok vezetői a nyilvá-
nosság előtt kapcsolatot tartsanak fenn
egymással. A román belpolitika első-
rendű tradíciói közé tartozott, hogy az
egyes pártok vezetői kölcsönösen gyü-
löltek egymást, legalább is ezt játszo-
ták meg az ország közvéleménye előtt.
Tatarescu miniszterelnök ezt a tradí-
ót törte meg, amikor Vaidát felkereste.
Vaida nem zárkozhatott el a bejelen-

tett látogatás előtt és így kétségtel-
en a fiatal miniszterelnök nevéhez
fog fűződni az érdem ennek az új re-
zsimnek az inaugurálásáért.

Hogy a két államférfi miről beszélge-
tett egymással, arról egyikük sem tett
részletes nyilatkozatot, de aligha ment
tul ez a beszélgetés a szokásos udvarias-
sági formázásokon.

Míg a miniszterelnök Vaidánál időzött,
a prefekus előszobáit százakra menő tö-
meg töltötte meg, akik mindnyájan ki-
ballgatásra vártak. Fél nyolc óra volt
már, amikor a miniszterelnök Vaida Va-
kásától a vármegyeháza érkezett és
egész háromnegyed tízig, míg vonatja
indult, a küldöttek légioit kellett fog-
adta. A miniszterelnökön azonban egy-
általában nem látszott meg a háromnapos
küldöttségjárás fáradalma és régi fris-
ségével tárgyalta a különböző küldöttsé-
gekkel és a legtöbb esetben percek alatt
el is intézte az eléje terjesztett memoran-
dumokat.

A kisebbségi újságírók a miniszterelnök előtt

Nyolc órakor került sor a kisebbségi
újságírószervezet küldöttségének fogad-
tatására. A szervezet delegációja, mint a
kisebbségi sajtó régi barátját üdvözölte
a miniszterelnököt és memorandumot
nyújtott át neki, amelyben intervencióját
kérte a Marzescutörvénynek a sajtó-
perekben való alkalmazása ellen. A kül-
döttség rámutatott arra a hajszára is,
mely a kisebbségi újságírók ellen folyik
és amelynek alaptalanságát misem bizo-
nyítja jobban, mint az, hogy évek óta
egyetlen kisebbségi újságíró sem ítélték
e jogerősen.

A miniszterelnök megértéssel fogadta
a memorandumot és ígéretet tett arra,
hogy a legközelebbi napokban érdemben
fogja azt elintézni.

A miniszterelnök nyilatko-
zik a három nap eredményé-
ről

Ezután került sor a helyi sajtó fogad-
tatására, amelynek során a miniszter-
elnök az egybegyűlt román és kisebbségi
újságírók előtt az alábbi nyilatkozatot
tette:

— Három nap alatt annyit végeztünk
el Erdélyben, amennyit más kormány
vagy akár a mi pártunk kormányja is, az
adminisztráció szokott utján legfeljebb
egy év alatt tudott volna elintézni. Meg-
oldottunk olyan kérdéseket, amelyeket
egy év alatt sem tudott volna a kormány
elintézni. Találtunk olyan dolgokat, ame-
lyek már három év óta folyamatosan van-
nak és még mindig nem nyertek megol-
dást. Most végre ezek után is pontot tet-
tünk. A tizezreknél, akik között megfor-
dultam, egészséges erkölcsöt, bizalmat és
a jövő iránti bizakodást tapasztaltam.
Bizonyos, hogy a nép munkásságát még
jobban ki lehet mélyíteni és az elkövet-
kező hónapok csak fokozni fogják. Azt
hiszem, hogy a kormány jelenlegi láto-
gatása nagyban hozzájárult a bizalom
helyreállításához.

A cenzura megszüntése felé
Ezután a cenzura ügyét tették szóvá
az újságírók, mire Tatarescu kijelentette,
hogy a cenzura az izgatók miatt van szük-
ség. Mihelyt megszünik az izgatók akna-
munkája, meg fog szünni a cenzura is.
Arra külön ígéretet tett, hogy a cenzura
hivatali utasítást fogja, hogy megfelelő

gonddal járjanak el működésükben.

— Talán sor kerül arra rövidesen —
mondotta a miniszterelnök — hogy a hi-
vatalos cenzurát a lapok öncenzurájával
cseréljük fel. A lapok igazgatói nyilat-
kozatban fogják kötelezni magukat, hogy
a tilalom alatt álló néhány kérdéssről nem
írnak és ebben az esetben fölöslegessé fog
válni a cenzura.

Arra a kérdésre, hogy miért látogatta
meg Vaidát, a miniszterelnök így vála-
szolt:

AVaidánál tett látogatás

— Valóban voltam Vaidánál. Ud-
variassági láogatást tettem a nemzeti pa-
rtyipárti kormány volt miniszterelnöké-
nél. Ezt az aktust nemcsak személyes nagy
rabeculésom diktálta, hanem politikai
hitvallásom is. Az a véleményem, hogy
a kormányzópartok közötti viszony nem
lehet kannibáli viszony. A mai nehéz pil-
lanatokban minél több megértésre és mi-
nél kevesebb gyűlöletre van szüksége az
országoknak.

A miniszterelnök ezután még a me-
morandistákat, a volt voluntárokat, a
közjegyzőket és köztisztviselőket küldött-
ségét fogadta, majd a kormány tagjai-
val együtt 9.53 percek elutazott Ko-
lozsvárról Bukarest felé.

Elég buzánk van, nem kell a szárazságtól félni

Bucuresfi-Bukarest, május 5. A hosszú
idő óta tartó aggasztó szárazsággal kap-
csolatban két román szaktekintély nyilat-
kozott, akik szerint a helyzet valóban su-
lyos, de nem kétségbeesítő, mert ha az
idő nem is lenne buzatermés, éhínség
akkor sem fenyeget, mivel bőséges buza-
készlete van Romániának raktáron.

Ma délelőtt a Nemzeti Bankban ülést
tartottak, melyen résztvett Teodorescu
miniszter, Dumitrescu, a bank kormányzó-
ja és Assan alminiszter. A kompenzá-
ciós kérdé sfőlött folyt az értekezlet és
elhatározták, hogy ezt a kérdést a jövő-
ben az ipar és kereskedelemügyi minisz-
tériumban intézik el.

VILÁG TÜKRÉ

Hogyan keletkezett a harmadik birodalom?

A közvéleménynek rövid és velős a vá-
lasza erre a fogas kérdésre. Ez: A harma-
dik birodalomnak a korlátoltság a szü-
lőanyja.

Maga Hitler is ezt a felfogást hirdette
nemrégiben, amikor az ösztönesség lukszu-
sát még megengedhette magának. Mein
Kampf-jának első tizenegy kiadásában —
a későbbi kiadásokból persze törölték az
áruló, a Hitler lelkebe bevilágító mon-
datot — így írt: „A németnek sejtelmé-
sines róla, mennyire be kell csapni a né-
pet, ha az ember tömegesen akar hiveket
verbuválni maga mellett”. A becsapáshoz
azonban „gimli” szükséges. A német nép
ez volt, s egyelőre most is ez: A Hitler
gimlije.

Konrad Heiden, aki most az emigráció
ban megírta a harmadik birodalom kelet-
kezésének történetét („Gebürt des dritten
Reiches” Europa-Verlag, Zürich.) persze
hasonlíthatatlanul felkészültebb mint a
Führer és a közvélemény. És mélyebbre
ás le, amikor választ ad az aktuális kér-
désorozatra, amely ezeket firtatja: Mi-
lyen erők hozták létre a német nemzeti
szocialista pártot? Milyen erők fejlesztet-
ték a groteszkül, sőt egyenesen nevétsé-
gesen ható kezdetekből a demokratikus
német köztársaság egyik hatalmasságává,
majd döntő tényezőjévé, aztán veszedel-
mévé és végül hóhérvárá? Milyen erők
segítették odáig, hogy magává a német
állammá emelkedjék és Hitler teljes jog-
gal jelenthesse ki: Die Partei ist jetzt
der Staat geworden?

Heiden meglátja, hogy a korlátoltságon
és az ügyefogyottságon túl rengeteg
egyéb oka is van a Hitler és a pártja
példálatlan karrierjének. A korlátoltságnak
mindenesetre jelentős szerepe. És nem-
csak a Hitler hiveinek jellemzője, hogy
ostobák, hanem jellemzi Hitlernek vala-
mennyi ellenfelét is a centrumtól a szoci-
áldemokrácián át egész a kommunisták
ig. Különbön a butaság nélkül, amelynek
köde teljesen elborította az agyvelőket,
nem lett volna lehetséges, hogy egy ide-
gen állampolgár és Hitler ez volt — iz-
gágáskodásával állandóan fenyegetse, sőt
felforgassa Németország nyugalmát.

Hogy Hitler éppenséggel a bíróság előtt
hirdethesse „Köpfe werden rollen!” biz-
tatkozott és szállóigévé lett kormány-
programját. Hogy hadsereget szervezhes-
sen. Hogy ellenfelei ne legyenek képesek
az övével jelentősebb erőket közös front-
ban egyesíteni. Hogy a munkáspártok
kölesönösen halálra marcangolják egy-
mást. Hogy a szociáldemokrácia a „tole-
rálással” népszerűségének utolsó rongya-
it is szétfoszlassa. Hogy hatalmi pozícióit
az alkotmány papírrongyában bizva ellen-
állás nélkül feladja.

A butaság szerint mint a Hitler hata-
lom legerősebb támaszát és leghatéko-
nyabb utengyengetőjét a végtelenségig le-
hetne folytatni. De nyilvánvaló a többi
okok jelentős szerepe is és Heiden főkép-
pen ezekkel foglalkozik.

Megállapítja, hogy a rendszerezített,
paragrafusokba foglalt demagógia sem
fejleszthette volna gőgászivá a pártot, ha
előbb nem jön az infláció, amely fenekes-
tő felforgatta Németország gazdasági és
társadalmi rétegződését és egy mindenre
kész nincstelen thort teremtett. Ha nem
arat maradtaklanul diadalt az olasz fa-
szizmus, amely esábitó és könnyen utánoz
ható példaként lebegett a barna hordák
előtt. Ha Hugenberg nem állítja hatal-
mas sajtószervezetét a Hitler; eszmék
propagandájának szolgálatába. Ha a gaz-
dasági krízis nem vonja el a munkanél-
küliség révén a konyeret a német lakos-
ság egy harmadának szájából és pedig a
termelésbe állás minden reménye nélkül.
Ha a reparációk terhe nem fosztja meg
minden tőkéjétől Németországot. Ha a
szükségrendeletek révén nem összponto-
sul az állami hatalom egy öregember ke-
zében, akít latfundimus kamarilla vesz
körül, amely bolsevizmusnak minősíti

már azt is, ha a földbirtokosokat adósságuk megfizetésére akarják szorítani. Ha Hindenburg nem a közmondásos „hálátlan ember”, aki egy agyagkolosszus, egy gölem nyugalmával hagyta cserben Ludendorffot, Vilmos császárt, a reakcionáriusokat, akik szavazataikkal 1925-ben az elnöki székbe ültették, Müller szociáldemokrata kancellárt, majd Brüninget, akinek fáradhatatlan agitációja az elnök séget megmentette számára.

A diadal másik fontos oka, hogy Hitler nem ismert felelősségérzést. Mindenkinek ígért és minden gazdasági és politikai jeleket a plebs szájára szerinte és tudatosan felületesen magyarázott meg. Az infláció a zsidó bankárok mesterkedése és nem a nagyiparosoké és nagybirtokosoké, akik az adósságaiktól menekedtek meg a révén. A gazdasági krízis nem világszerte, hanem speciálisan német területre, a bankok és a börtönök fejedelmének, az áruházak tulajdonosainak ördögi praktikája szegény nép kifosztására. A nagytőkéséket a bolsevizmus veszedelmével ringatja és gehorsam munkásérteget ígér neki. A nincsteleneket az áruházak, a bankok kisajátításával, a nagyvállalatok államosításával biztatja. A földbirtokosoknak magas élelmiszerárakat ígér és a parasztnak a nagybirtokok felosztását. Pártja gyűjtőmedencéje lesz az egyenruha, a katonai romantika és a reváns infantilis rajongóinak, a bolsevizmustól réteggő nagytőkésékeknek és az antikapitalistikus eszmék híveinek, a kenyérirgység okából antisemitává lett „keménygalléros” proletáriátusnak és a nemesség és a tisztí rang régi fényét visszaszóró rétegeknek. Amikor azután a kedvező vételek hosszú sorozata a már uccaszerte kolduló S. A.-t és az élen Hitlert nyeregbe segíti, a zavaros és népbolondító programból a zsidók üldözésén és kismizésén, a nép mulattatására szánt zsidó heccen túl semmi sem marad.

A nagyipar Thyssenel Németország leggazdagabb gyárosával az élen határozta meg az ipari termelés rendjét. A vérmes reményeket tápláló „Kampfbund für den gewerblichen Mittelstand” a közép- és alsó náci szervezete keservesen csalódik és semmit sem tud a fenn hirdetett programpontról valóra váltatni. Amikor pedig emiatt rendbontóvá fajul, egyszerűen feloszlatják. Feledve van, hogy a választók millióit hozta még néhány hónap pal ezelőtt a Hitler táborába. Az áruházakat nem kommunalizálták, legfeljebb a zsidó tulajdonosok kezéből ragadták ki, s potyán, vagy némi aprópénzért de ebből nem a kismiszernek lett haszna. A munkások táborát a „Treuhand der Arbeit” országolnak, a munkások jogainak vagyonának, szervezeteinek vége. A mezőgazdasági termelés élére diktátor került, a parasztelepítési tervek szétoszlottak. Hindenburg kamarillája megkapta az adósságelengedési ajándékot és Hindenburgnak egy állami dominiumot juttattak, amelyen ő és az ivadékaik adómentesen gazdálkodhatnak. Hitler pedig lestopolta a forradalmat és kihirdeti: Es kommt nicht auf Programme und Ideen an, sondern auf das tägliche Brot für 70 Millionen Menschen.

A tömegre csak addig volt szükség, a míg a harmadik birodalom urait nyeregbe segítette. Most vége a szerepének, mint politikai faktornak. Munkahelyeken, kaszárnyákban, a földeken törni magát, hogy állandó mozgósítottságban a katonai képességekben, hősi erőnyekben tökéletesedjen és hozzásegítse Hitlert a második kalandjához, amely már túlnő a belpolitikai kereteken és amelyet németül így hívnak: „Der Ritt nach Osten”. Dél és Nyugat felé nincsen terjeszkedési lehetőség, Olasz- és Franciaország kemény ellenfelek, Afrika nem vágyik többé a német ur-réteg. Nem Kamerunban, hanem Európa Keletén akar magának helyet teremteni és nem békés gyarmatosítással, hanem fegyverrel.

A gazdasági bajoknak az az oka, hogy nincs a német nép számára a birodalom területén elegendő hely — így szól egy új magyarázat. — A politikai határok nem igazságos határok — hirdeti népének Hitler. A német nép nem fér meg közöttük. Az önfenntartási ösztön győz a fog. Szét fogja törni azokat. A humanizmus, amit ellene szegeznek a butaság és a gyávaság keveréke csupán. Im ewigen Kampf ist die Menschheit grosse geworden — im ewigen Frieden geht sie zugrunde!

A náci program a harmadik birodalomban a háboru programjává egyszerűsödött le. Hitler 250 millió németről álmodzik. Száz év múlva ennyien leszünk — hirdeti és fegyverrel készül szállást csinálni Európa Keletén az eljövendő új német milliók számára.

(g. s.)

Select Mozdó

JAN KIEPURA

Select Mozdó

legújabb slágere:

Dalol a szívem

Zenéjét szerezte: ROBERT STOLZ, a másik főszerepben: MARTHA EGGERTH. Monopol Phobusfilm

Ünnepélyes keretek között nyitották meg a tel-avivi mintavásárt

Felavatták a Luddi repülőteret

Tel-Aviv, május 5. Április 28-án nyitott meg ünnepélyes keretek között az idej Levante-vásár Tel-Avivban. Ugyanakkor avatták fel a Luddi repülőteret is. A repülőter felavatása egy repülőgép leszállásával történt meg, melyben sir Arthur Wauchope fő kormányzó foglalt helyet. A fő kormányzó a repülőterrel a mintavásárra ment, hogy résztvegyen a Levante ünnepélyes megnyitóján. A fő kormányzó kíséretében érkezett meg a kiállításra a palesztinai diplomáciai kar, a kormány főtitkarselái és az ország prominens zsidó vezető személyiségei.

A mintavásárt Meyer Dizengoff Tel-Aviv főpolgármestere nyitotta meg nagyszabású beszéddel. Rámutatott arra, hogy Tel-Aviv rövidesen a Közel-kelet kereskedelmi centruma lesz. Kifejtette, hogy a mintavásáron résztvevők száma sokkal nagyobb, mint az előző években. 2000 kiállító vesz részt ezen a mintavásáron. Palesztina, mely

ki tudta vonni magát a világgazdasági krízis romboló hatása alól, ezzel a gazdasági közérdeklődés középpontjába került.

Ezután a fő kormányzó beszélt. Rámutatott Palesztinai nagyarányú fejlődésére, majd méltatja a Levante-kiállítás jelentőségét. Ebben a mintavásárrban nemcsak elsőrendű gazdasági teljesítményt, hanem magasértékű esztétikai művet is lát.

A mintavásár területe valóban nagy szabású látványt nyújt műépítészeti szempontból. A különböző épületek között a Tocereth Haarec — mely az ország termékeit mutatja be —, az angol állami pavillon és a palesztinai kormány kiállítási épülete vezet. Nem kevésbé vonják magukra a közfigyelmet a Jewish Agency és a Zsidó Nemzeti Alap pavilonjai. A kiállítás egyéb ként pazar képet nyújt és külső segítség nélkül jóval felülmúlja az elmúlt év Levante vásárt.

EG-FOLD a különbség az egyszerű és a technika legújabb vívmányával Clujon

CZINK-nél tisztított, festett ruhák között!

Japán be akarja kebelezni Mongoliát

Elkerülhetetlen a japán-angol kereskedelmi háború

London, május 5. Az Indopacifique jelentő Pekingből: Ujabb kétségtelen jelek vannak arra, hogy Japán be akarja kebelezni Mongoliát, ami által Kína elvesztené közös határát a szovjettel.

Egyidejű londoni jelentés szerint Japánban elégedetlenkedve fogadták Run-ciman angol kereskedelmi miniszter azon kijelentését, hogy a kormány kénytelen lesz odahatni, hogy Angliába és a dominionok területére minél kevesebb japán importárú hozassék be. A gazdasági háboru proklamálását jelentő nyilatkozat miatt a japán kormány magyarázatot kérő jegyzékkel készült fordulni Angliához, amelyet a londoni lapok tókiói jelentései szerint a jövő hét elején küldenek el Londonba.

Egyidejűleg angol lapok azt jelentik, hogy rövidesen kitörhet az angol-japán kereskedelmi háboru, ami beláthatatlan következményekkel járhat a távoli Keleten. A béke már csak vékony hajszalon függ, mert a két ország közötti

kereskedelmi tárgyalások meghiúsultak. Japán ugyanis csak a szűkebb értelemben vett Angliára akarja a megbeszélések körét korlátozni, Anglia pedig — főként a lancashirei gyapotipar követelésére — ragaszkodik ahhoz, hogy a megkötendő egyezmény az angol gyarmati piacokra is kiterjedjen, ahol a japán dömping különösen erős. Run-ciman kereskedelmiügyi miniszter ma utólagra tanácskozik ez ügyben Maesudajra londoni japán nagykövettel és ultimátumszerű alakban közli vele, hogy ha a japán kormány nem tesz eleget az angol követeléseknek, Anglia haladéktalanul megteszi a kereskedelmi érdekeinek megvédésére szükséges legerélyesebb intézkedéseket.

Azt hiszik, hogy Japán a végsőkig menő megtorlásra készül, mert május 1-én lépett életbe a japán külkereskedelmi védelmi törvény, amelyet a japán törvényhozás éppen erre az eshetőségre való tekintettel hozott.

Élelbelépett az osztrák konkordátum, amelyet a pápa a „legkatolikusabb mű”-nek nevezett

Az osztrák püspököket ezentúl a Szentszék nevezi ki

Bécs, május 5. Ausztriában a tegnapi nappal lépett életbe az új konkordátum, mely az új rendi alkotmány egyházi alapja s mely konkordátumot a pápa „a legkatolikusabb mű”-nek nevezte. A konkordátum mindenek előtt a püspökök kinevezésének kérdésével foglalkozik és ezt a kérdést úgy oldja

meg, hogy a jövőben az ausztriai püspököket nem az osztrák kormány, hanem a Szentszék nevezi ki, azonban előzőleg kikéri az osztrák kormány véleményét. Az új konkordátum értelmében Ausztriában két új püspöki székhelyt kreálnak, az egyik új püspöki székhely Innsbruckban lesz, míg a má-

sik Eisenstadtban, melynek azonban a címe „prelatura nullius” lesz.

A konkordátum részletesen és kimerítően foglalkozik az iskolai oktatással. A pápa véleménye szerint „elmélyített és korszerű katolikus keresztény nevelés szükségeltetik, mert az ifjúság lelki nevelése mindennél fontosabb.” Ennek értelmében az osztrák alsóiskolai vallásrend és rendszer alaposan megváltozik, továbbá azokban a tartományokban, melyekben az alsó iskolák fenntartása a tartomány számára különös nehézséget jelent, ott ezeket az iskolákat az egyház, illetve annak rendjei, vagy kongregációi veszik át. A középiskolai vallásoktatást is lényegesen megváltoztatja az új konkordátum. A konkordátum kifejezi, hogy az elérendő cél a nyilvános katolikus felekezeti iskolák megteremtése.

A konkordátum VII. pontja a házassági joggal foglalkozik. A pont első bekezdése kimondja, hogy „az osztrák kormány a kánoni jog alapján megkötött házasságok polgári jogerőnyességét elismeri”, majd a további pontokban az osztrák kormány házassági jogi kérdésekben az egyházi hatóságokat ismeri el, mint legfelsőbb fórumot, mindezenre ezek az ítéletek az osztrák legfelsőbb bíróság elé terjesztendők be jövőhagyás végett. A diszpenzációval kötött házasságokkal a konkordátum semmiféle formában sem foglalkozik.

A konkordátum a továbbiakban a katolikus egyesületeknek teljes szabadságot biztosít és azokat az eddigi gyakorlattól eltérően, nem a kormányzat, hanem az egyház legmagasabb védnök, sége alá helyezi.

Az új konkordátum törvényesnek ismeri el az összes, az egyház által megállapított ünnepeket. Mint ismeretes, 1919-ben az egyházi ünnepek javarészt eltörölték. Ezzel szemben az osztrák kormány eltörli mint ünnepnapot a november 12-ét, melyet Ausztriában eddig mint a köztársaság alapítónapját ünnepelték.

Báza Fürdő

(Vasuti állomás: Medgyes-Medias, minden vonatnál bérutó és autóbussz)

Szezon: május 16-tól október 15-ig

Radioaktív jódos, kád- és medencefürdők. Iszapfürdők kádban és az újonnan épült legmodernebben felszerelt szabadfürdőben, IVÓKURA, INHALÁCIÓ.

Gyógyjavallatok: Csusz, isiász és különböző csontizületi és mirigybántalmak, női bajok, görvélykór, chronikus bőrbajok.

Oleó lakás-, étkezési és fürdőórák!! Gyógyzene június 1-től szeptember 15-ig. Május, június hónapokban, valamint szeptember 1-től mélyen le szállított árak!!

Közalkalmazottak és családjuk a fürdőknél az egész idény alatt kedvezményben részesülnek.

Közelebbi felvilágosítást szolgál a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Jöjjen velünk Palesztinába

Indulás május 25-én Cluj-Haifa-Haifa-Cluj gyorsvonat III. o. hajó I. Lei 12.482

Utlevélbeszerzést, vízumozást vállal a

„Globus” Utazási Iroda Cluj,

Cał. Regele Ferdinand 12. Telefon: 550.

Az S. M. R. hivatalos képviselője. Felvilágosítással válaszban legyellenében szolgálunk.

Bucuresi-Bu

(tet tud.) A háromtrózus tette utó a bőfantáziájú ési krónikájában Popovici-gyilkos lámai, Jasiban koru gyermekek mely hónapok gyobb betörései óta a helyi „Ne apró lopásokból börtön pénzek az tek. Agapie lell őrségen, a nyortelen maradt, kántort gyanus zonyította árt hogy a maga árt lalkozott arra is lezze. Szorgalm kik járnak a tet után megpillant ket akik az egész a templomi pers

Jel

mel

Néhány nap templomban be doigokat azonban ugy, hogy a na mást szerzett a hogy a még nem mekek lelkére h sága. Két nappal rochián Moreanu nullo és beismer elemista túrsáva pénzüik mulatság — Olvastam

Moreanu —

a három bukar óta nem volt ra gondolom, gam beismeret hogy a ren

Moreanu az ő tudomására hozt ru Harel elemi ba járt. Cinkosa éves negyedkes a kántoriskola h mulója. Mindhárm mekei, akiknek szórakozásra.

Lopa

Eleinte kezdt lás. Egyszer, amü a vallási szertar nak sikerült kiny maroknyi pénzt t teniszterületen ugy kor azonban nem dent kívenni. Ezé keresebb tolvajjá magukat. Egy é desben megvarták tek.

Moreanu gyém

lom folyosójá

Ciobotaru örként ga pedig óvatosa ba. Ott aztán bel egész perselyt k alatt cinkosával e

Né

Rövid idő alatt tolvajbando pén Elfogyot a lopoti eszeltek ki tehát, lator módon. Az ő persely nagyon te papnál és megk kik, hogy ők ha gény gyermekek, hogy szegény gyet segiti, megengedte templomtornyba. maradt ott, Ciobot előző módon követ ezután a kistern be a templom a sen klopja a Négyezer

Azán kezdődött rászda, környéki zés. Moreanu vo szét a pénzt és ő nek minél gyorsab elköltésére. De óva egész pénzt, hane mert heyen eláso Arra az időre tar minden pénze elfo

Elemista templomfosztogatók bűn- szövetkezetét leplezték le Jasiban

Agyafurt haditervel fosztogatták az egyik jasi templomot az elemisták. A lelkiismeret-furdalásuk leplezte le őket

Bucuresti-Bukarst, május 5. (Az Uj Kelet tud.) A három középiskolai diák monstros tette úgy látszik nem egyedülálló a bőfantáziájú fiatal gyerekek bűnözői krónikájában. Alig, hogy elültek a Popovici-gyilkosság leplezésének hullámai, Jasiban fedeztek fel egészen kis-korú gyermekekből alakult rablóbandát, mely hónapok óta követi el a kisebb-nagyobb betörések lopásokat. Bizonyos idő óta a helyi „Negyven Szent” templomban apró lopások történtek. A perselybe dobott pénzek az istentisztelet után eltűntek. Agapie lelkész jelentést tett a rendőrségnek, a nyomozás azonban eredménytelen maradt. Eleinte Dascălu Nicolae kántort gyanúsították, aki azonban bizonyította ártatlanságát. De a kántor, hogy a maga ártatlanságát igazolja, vállalkozott arra is, hogy a tetteseket leplezze. Szorgalmasan figyelte tehát, hogy kik járnak a templomba. Egy délelőtti után megpillantott két elemista gyermeket, akik az egész istentisztelet ideje alatt a templomi perselyre bámultak.

Jelentkeznek a tolvaj gyermekek

Néhány nap telt el anélkül, hogy a templomban betörés történt volna. A dolgokat azonban kövölték a helyi lapok, úgy, hogy a nagy nyilvánosság is tudomást szerzett a történetről. Úgy látszik, hogy a még nem egészen romlatlan gyermekek lelkére hatott a lapok nyilvánossága. Két nappal ezelőtt megjelent a parochián Moreanu Eugen elemi iskolai tanuló és beismerte, hogy a lopásokat két elemista társával követte el, hogy legyen pénzüik mulatságokra.

— Olvastam a lapokban — mondotta Moreanu —

a három bukaresti diák tetteiről. Azóta nem volt nyugodt percem és arra gondoltam, hogy jobb lesz, ha magam beismerem, amit tettem, sem hogy a rendőrség lepleljen le.

Moreanu az összes adatokat a parochia tudomására hozta. Tizenöt éves és a Spiru Harel elemi iskola negyedik osztályába járt. Cinkosai Ciobocaru George 12 éves negyedikes és Paun Dumitru 16 éves a kántoriskola harmadik osztályának tanulója. Mindhárman jómódu szülők gyermekei, akiknek mindig elég pénzüik volt szórakozásra.

Lopás a zsufolt templomban

Eleinte kezdetlegesen indult a tolvajlás. Egyszer, amikor a templomi közönség a vallási szertartásra figyelt, Moreanunak sikerült kinyitnia a perselyt és egy maroknyi pénzt kivenni. A következő istentiszteleten ugyanazt csinálta meg. Ekkor azonban nem tudott a perselyből mindezt kivenni. Ezért Moreanu és társai sikeresebb tolvajlási módra határozták el magukat. Egy éjszaka a templom előtt lesben megvárták, míg a papok elmentek.

Moreanu gyémánttal kivágta a templom folyosójának egyik ablakát.

Ciobotaru örökent hagyta az uccán, ő maga pedig óvatosan besurrant a templomba. Ott aztán békében dolgozhatott. Az egész perselyt kiürítette és az éj leple alatt cinkosával eltávozott.

Négyezer lej a perselyben

Rövid idő alatt azonban a fiatalok tolvajbonda pénzügyi válságba került. Elfogyott a lopott pénz. Újabb haditervet eszeltek ki tehát, megdöbbentően fondorlatos módon. Az ünnepek után, amikor a persely nagyon tele lehetett, jelentkeztek a papnál és megkérték, engedje meg nekik, hogy ők harangozzanak, mert szegény gyermekek. A pap abban a hitben, hogy szegény gyermekek lelki békességét segíti, megengedte, hogy felmenjenek a templomtoronyba. Moreanu éjjel 11 óráig maradt ott, Ciobotaru az uccán várta. Az előző módon követték el a tettet, csak ezúttal a kistermei Ciobotaru osont be a templom ablakán. Szép csendesen kilopva a persely tartalmát. Négyezer lej volt benne.

Aztán kezdődött a jó élet. Mozi, cukrászda, környéki kiskocsmák és bicikli. Moreanu volt a vezér, ő osztotta szét a pénzt és ő tett javaslatot a pénznek minél gyorsabb és minél élvezetesebb elköltésére. De óvatosan nem verte el az egész pénzt, hanem egy csak általa ismert helyen elásozott egy összeget belőle. Arra az időre tartalékolta, amikor már minden pénze elfogy és a templomper-

sely is üres. Ezzel kivárhatta, hogy a persely újra megteljen.

„Jól akartam élni”

A lelkiismeretfurdalás azonban, ugy-látszik, győzött. A három gyermeknek nem volt nyugta és Moreanu, a fővezér, jelentkezett. A következőket vallotta: — Szükségét éreztem, hogy jobban és kellemesebben éljek. Eleinte csak kis lopásokat követtem el, ezek azonban nem hoztak annyit, amennyi kellett. Ezért hoztam össze a bandát, Ciobotaru és Paunt, hogy betörjek a Negyven Szent templomba, ahol ismerem a helyet és látom, hogy a lopások sikerülnek.

— Két társam — mondja — az én parancsomra dolgoztak. Az „őr” azaz Ciobotaru, ellenőrizte az uccát, hogy riadót jelezzon, ha szükséges. Paun nem

volt elég okos és nem tudtam használni azért sem, mert nem fért át a templom nyílásán. A pénzt én osztottam szét. Ciobotaru

minden alkalommal adtam 20—40 lejt és kiegyenlítettem a mulatságok költségeit, ha együtt voltunk.

A megmaradt pénzt a földben rejtettem el és használtam, amikor szükségem volt rá. Ha nem olvastam volna, hogy jártak a bukaresti diákok, akkor folytattam volna. Így azonban féltem s jöttem a pap-tól bocsánatot kérni.

Ciobotaru azt vallotta, hogy barátjával tartott és nem tudta, hogy milyen nagy bűnt követ el. Paun védekezésébe az állította, hogy nem tudott a pénz eredetéről, ő csak résztvevő barátai mulatozásai-

A hedzsászi csapatok elő- nyomulnak a yemeni területeken

Körülzárták a yemeni fővárost. Egy hónapig tartó harcokat várnak

London, május 5. Az arabiai hadszíntérről jelentik, hogy a hedzsászi csapatok előnyomulása yemeni területen tovább tart. Ibn Saud hedzsászi király kijelentette, hogy csak győztes yemeni rendszer-változás esetén hajlandó a hadműveleteket beszüntetni. Az ellenséges csapatok körülzárták Hodeida, amely fővárost, a nek lakossága a kikötői negyedbe vonult s a fegyveres ellenállásról lemondva, angol hadihajó védelme alá helyezte magát. Cáfolták azt a hírt, hogy Jahia yemeni imámot meggyilkolták volna. A mekkai arab vezetők közvetítő kísérlete, amellyel a békét újra helyre akarták állítani a két szomszédos állam között, nem járt eredménnyel. A végleges katonai döntés elkövetkezése most már igen rövid idő kérdése.

Londoni jelentés szerint a yemeni imám szorongatott helyzetében Fuad egyiptomi királyhoz fordult segítségért. Kairóban még legalább egy hónapig tartó harcokat várnak, mert a hegyi terepen a hedzsásziakkal szemben a kisebb csoportokban küzdő yemenieknek kedvez a szerencse s utóbbiak jobban is értik a

harcvezetést a nehéz hegyi terepen.

A Daily Express Kairón át érkezett jelentése szerint a hedzsászi előnyomulók mögött felvonul a közigazgatási tisztviselők légiója, akiket beállítanak a megszállott területek igazgatási szolgálatába.

Az angol kormány a yemeni események miatt a partvidékhez közelebb Kameronszigetekre harci repülőgépeket vezényelt ki. A gépek az angol flottaparancsnok rendelkezése alá kerülnek s résztvesznek az angol alattvalók biztonságának védelmében.

A Daily News Chronicle szerint az érdekeltek három hatalom kormányai között megindultak a tárgyalások a Közelkeleten szükségessé váló lépések ügyében. Londoni diplomáciai körökben rámutatnak arra, hogy a pánarab mozgalom újja éledése újra veszélyezteti a rendet Szíriában, Transzjordániában, Irakban és Egyiptomban is.

Az olasz kormány három csatahajót rendelt ki a yemeni Hodeida elé az olasz alattvalók élet- és vagyonbiztonságának védelmére.

Harminc évvel ezelőtt volt olyan szárazság, mint az idej

Három évvel ezelőtt augusztusban volt olyan meleg, mint most májusban

Cluj-Kolozsvár, május 5. Fű, fa, virág, gabonanemű minden a szőlőn kívül szenved a szárazságtól. Ezelőtt három évvel augusztusban volt ilyen meleg, mint most. Árnýékban 32 fok Celsiusus. Ha úgy haladunk, akkor elérjük azt, hogy augusztusban 45 fokos melegben fogjuk a nyelvünket lógatni, mint az ebek.

Hellmann, a berlini meteorológiai intézet volt aligazgatója érdekes nyilatkozatot adott a közép-európai szárazságról. A száraz évszak elnevezés alatt a neves tudós nem érti magát a szárazságot, hanem csupán egy k's eső hiányt, ami azonban nem téveszthető össze azzal, hogy a nap olyan hevesen tüz, mintha a közép-európai színvonal a Szahara színvonalára süllyedt volna.

Egész más értelme van Hellmann szerint a szárazságnak, amely egyik legveszedelmesebb betegsége az egyes évszakoknak. Olyan, mint az embernek a tifusz, avagy a kolera.

Ezelőtt harminc évvel volt ehhez hasonló szárazság — folytatta nyilatkozatát a meteorológiai intézet volt aligazgatója. Az ilyen szárazságnak azt az időt lehet nevezni, amikor legalább 14 napon keresztül nem esik az eső, egyetlen felhő sem lehet látni az égen, általában a hőmérséklet a normálison legalább 10 fokkal felül van.

Hellmann szerint a szárazság bizonyos számtani időközökben visszatér. Legutóbb 30 évvel ezelőtt volt szárazság. 1904-ben. Innen visszafelé ötvenként voltak észlelhetők nagyobb száraz

Elhízás kezelése

a Prof. Dr. Páter-féle fogyasztó teával, abban különbözik a többi fogyasztókurától, hogy a Páter-tea használata **nincs** összekötve heteken keresztül tartó koplalással, hanem a rendszeres étkezési időben lehetővé teszi a jóllakottságot, a tea a szervezetnek nem árt, tisztító, oldó, levezető tulajdonsága van, harmadszor a fogyással járó kellemetlen érzést és zavarokat elviselhetővé teszi és végül egészen megszünteti. Minden eredeti csomaghoz a betartandó étrendet mellékeljük. Prof. Dr. Páter fogyasztó teája a megyeszékhelyek gyógyszerárjaiban és drogériáiban azonnal kapható. **Levelezőlap** útján a tea „Csillag”-gyógyszertár Brasov, Hosszu u. 5. szám alatti lerakattól rendelhető.

ságok. 1904-ben a folyók színvonala 75 százalékkal apadt. 1899-ben pedig olyan nagy szárazság volt, hogy a Dunán kívül az összes folyókon lábbal lehetett átkelni. 1894-ben pedig a kutak is kiszáradtak.

Ha ezt az ötvenként és harminc-évenként ismétlődő szárazságokat szem előtt tartjuk, akkor könnyen kiszámíthatóvá válik, hogy az 1934-es éven kívül még 1939 és 1944 évekre lehet számitani szárazságokra. Ezzel szemben a jelenlegi 1934-es szárazság aránylag a legnedvesebb, mert április hónapban volt egy párszor eső.

Számolni kell azzal, hogy a másik két évben az esőzések csak júliusban fognak megindulni, azonban a meleg tovább fog tartani, úgy, hogy a gabonaneműeket, ha addig ki nem sülnek a szárazság miatt, novemberben fogják kaszálni.

Hellmann professzor annak a vélemények ad kifejezést, hogy ezek az elkövetkező szárazságok nem lesznek olyan veszedelmesek, mert akkorára már a tudomány olyan fejlett lesz, hogy a legnagyobb szárazság idején is bárhol és bármikor lehet esőt permetezni, amelyet felhő alakjában a tengerből szállítanak az esőséges vidékekre. Ez a „jövő század regénye”-beli vélemény azonban nem válik olyan lehetetlenné, ha elgondoljuk, hogy a levegő különösen a magasabb régiókban a legnagyobb szárazság idején is tele van párákkal és ezt csak egy módszert kell kitalálni, mellyel le lehet vezetni a kiszáradt földekre.

A Dimineata Hellmann ezen kijelentésével foglalkozva egy igen érdekes esetet említ meg.

1585-ben volt olyan nagy szárazság, hogy minden forrás, minden kut kiszáradt, a tavakban, ahol azelőtt halak voltak, szántottak és vetettek, a folyók csörgedező patakokká változtak. Számátalan helyen kódarabok estek eső helyett. Az állatoknak nem volt enni-velőjük. Annyi por volt, hogy egész falkákat takart be egy-egy szélvihar esetén. Azután ősz felé el kezdett esni az eső, gyönyörű tavaszi idő keletkezett és az őszi buzavetések még azon évben bőséges gyümölcsöt hoztak. A hó mássik év februárjában esett le.

Utazzon Palesztinába

Hetenként kétszeri rendszeres utazás, csoportosan és egyénileg a Regele Carol, Polonia, Risveglio és Progresso hajókkal.

Rendkívül előnyös árak.

Információkat és prospektust ad a

„LEVANT”

Societate Anonimă de Voiaj Bucuresti, Str. Smărdan 11. Tel. 3-29-83.

Király Színház

BUDAPEST.

Minden este 8 és vasárnap d. u. fél 4 órakor KÁLMAN IMRE diadalmas operettje

ÖRDÖGLÓVAS

az idej színházi évad legszebb zenéje, legcsodásabb előadása, legnagyobb sikere!!!

Fürdő
Egyszer-Medias,
és busz)
október 15-ig
és medence-
kádban és az
ternebben fel-
rdőben.
ALACIO.
Isiász és kü-
mirigybántal-
kór, chronikus
és fürdőárak!!
szeptember
napokban, va-
l mélyen le-
k!!
ladjuk a für-
alatt ked-rez-
ének.
szál szolgál a
AZGATÓSÁG.

ünk
ába
n
a - Cluj
o. hajó

st vállal a
Cluj,
Telefon: 550.
selete. Fel-
ellenében

SPORT

Ma délután 6 órakor: Venus—Universitatea

Cluj-Kolozsvár, május 5. (Az Uj Kelet tud.) Ma délután a nemzeti bajnokság egyik legérdekesebb mérkőzése kerül előtérbe a városi sporttelepen. Az A) csoport harmadik és negyedik helyezettje a bukaresti Venus és a kolozsvári egyetemiek mérkőzése lesz. A mérkőzés felé járó nemzeti bajnoki küzdelemben minél jobb helyezést biztosítsanak maguknak. A küzdelem különösen az U szempontjából bír fontossággal, mert amennyiben a mérkőzést megnyeri, még beleszólhat a bajnokságba (ha a Crisana pontot adna le és a Kinizsitől pontot venne el) míg ha kikap, elesett a döntőbe való jutás lehetőségétől. Ugyanez a helyzet a Venusnál is, ami csak fokozza a mérkőzés érdekességét.

A két csapat az alábbi összeállításban játszik:

Venus: Burdan, Dunareanu—Albu, Barulescu—Actis—Eisenbeisser, Dumitrescu—Voioadea—Colea—Stanciu—Motoroi.

Universitatea: Sepsi, Jancovici—Sfera, Dobosan—Gain—David, Tabac—Ploesi, teanu—Sepi—Stefanescu—Surlasiu.

A mérkőzés 6 órakor kezdődik és azt Gravetz aradi bíró vezeti.

Mi újság a futballvilág-bajnokság felelőjén?

Cluj-Kolozsvár, május 5. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban közöltük a világbajnoki 16-os keret első fordulójának részvevőit és a mérkőzések színhelyét.

A második forduló május 31-én lesz és pedig Olaszország—Mexikó—USA győztesek lesznek Brazília—Spanyolország győztesei Nápolyban, Magyarország—Egyiptom győztese Ausztria—Franciaország győztesével Bolognában, Németország—Belgium győztese Argentína—Svédország győztesével Mánában és Csehszlovákia—Románia győztese játszik Hollandia—Svájc győztesével Torinóban.

A harmadik forduló június 3-án lesz. Játsszik a második fordulóból kikerült négy győztes.

A döntő június 10-én Rómában. Játsszik a harmadik fordulóból kikerült két győztes. A harmadik helyért június 7-én játszanak a kvalifikáltak Firenzében.

A világbajnokság bizottsága az alábbi 16 bírót jelölte a mérkőzések levezetésére: Baert (francia), Baert (belga), Barlassina (olasz), Beranek (osztrák), Birjem (német), Braun (osztrák), Eklind (svéd), Escartin (spanyol), Langenus (belga), Mattea (olasz), Mercet (svájci), Van Moorseej (holland), Zsenisek (csehszlovák), Yussuf Mohamed (egyiptomi). Hogy melyik mérkőzést ki vezeti, még nem sorsolták ki.

A KOLOZSVÁRI KERÜLET VIVÓ-BAJNOKSÁGÉRT ma reggel 8 óraj kezdettel a katolikus gimnáziumban az egyéni kardvívás küzdelmei kerülnek lejátszásra. Délután a női törvívásra kerül a sor.

A magyar profiligában ma a következő mérkőzéseket játsszák: Boeska—Ferencváros, Hungária—III. ker. FC, Buda; 11—Nemzeti; Phöbus—Szeged, Kispest—Attila.

A Román Kupában a következő mérkőzések kerülnek még előtérbe: Phönix—AMTE.

Universitatea—Olimpia CFR.

Venus—(Ripensia—Gloria CFR győztesével.)

Unirea Tricolor—(UDR—Brassói CFR győztesével.)

Minden rendszerű TÖLTŐTOLLAT, a legkomplikáltabb töréseket is, javítjuk. Javított tollakat felfényezve, mint új tollat kapja vissza. Régi hasznavehetetlen tollat becserejük, vagy kivánsága szerint átalakítjuk. Töltőtollak tisztítását, újonnan polírozva 15 lejért vállalunk. Javítások garancia mellett történnek. FEHÉR írógépvállalat és töltőtolljavító műhely Cluj, Str. Reg. Maria 2. Telefon 11-09. Kérjük a címre ügyelni!!!

Budapest átlító sikere!!!

Mamuci!

Papuci!

Babuci!

Margaret Mayo világhírű bohózata a

a Kamara Színház-ban

Paulay Ede ucca. Olcsó helyárak

KÜZGAZDASÁG

Felszöknek a belföldi áruk árai az új kontingentálási rendszer következtében

Bucuresti. Bukarest, május 5. Az áru-forgalom új rendszere következtében miután a behozatali illetékeket felemelték és az exportorok a kivitt áru minden kilogramja után exportprémiumot kapnak az élet megráglása várható.

Az import illetékekből eddig befolyt kétszázmillió jövedelmet az állam annak ellenére, hogy az import tetemesen csökkent négyszáz millióra akarja felemelni.

A kétszáz és négyszázmillió közötti különbséget a fogyasztók kell megfizessék. Theodorescu kereskedelem és iparügyi miniszter kijelentette, hogy a kormány elcséjt akarja venni az árdragításoknak. Ugylátszik, hogy ennek tulajdonítható az is, hogy a kormány még nem tette közzé a felemelt behozatali illetékek jegyzékét.

két, holott az új kontingentálási rendszer már május másodikát óta érvényben van. Természetesen az, hogy a kormány időlegesen megakadályozta a már belföldön található áruk árának spekulatív célú emelését az import taxák felemelésének következményeképpen avval, hogy még nem tette közzé a jegyzéket, nem jelenti azt, hogy ma, amikor közzé teszik a pontos listát az áruk nem fognak felszökni.

A kereskedelem és iparügyi minisztériumnak intézkedni kellene, hogy ne következzen be egyáltalán az árdragulás. De amit egyik kezével ad, azt nem vonhatja vissza a másik kezével. Mert a suprataxák és az export fellendítő alap, ha sok jót nem is tesznek, az árakat biztos felemelik.

A kompenzációs rendszer kérdésében határozott a kereskedelem és iparügyi minisztérium

Három példányban kell a kompenzációs számlákat benyújtani. 48 óra alatt minden kontingentálási kérvényt elintéző az export-import szabályozó hivatal

Bucuresti. Bukarest, május 5. A kereskedelem és iparügyi minisztériumban tegnap délelőtt értekezletet tartottak az új kompenzációs rendszer életbe léptetése kérdésében.

Az értekezleten Theodorescu kereskedelem és iparügyi miniszter, Assan államtitkár, Constant Georgescu vezértitkár, és Alexandru Polizu az import hivatal igazgatója vettek részt.

Az értekezleten tanulmányozták az új kompenzációs rendszer életbe léptetésének kérdését, a külföldi országokkal való kereskedelmi szerződésekkel kapcsolatban.

A csehszlovákiai export kérdésében a gazdasági bizottság elhatározta, hogy mindazon kereskedők, akik fel tudják mutatni a Banca Nationala devizáit, exportálhatják Csehszlovákiába a kereskedelmi egyezmény által előírt összes árukat.

A kompenzációs fakturákra vonatkozólag az értekezleten a következőket határozták: a kompenzációs számlákat május elsejétől kezdődőleg három példányban kell benyújtani az illető hivatalhoz.

A fakturák magukba kell foglalják az áru súlyát, darabszámát, ambalázsát, értékét, stb.

A kompenzációs iroda által átnézett és aláírt számlákból egy példányt az import engedély kék másolatával együtt az illető vámhivatalhoz kell benyújtani. A Banca Nationala csak ezeknek a formalításoknak elvégzése után ad devizákat.

A kereskedelmi minisztérium különben újból megnyitja a kontingentálási engedélyért folyamodó feleket, hogy

a kivétel és behozatal szabályozó hivatal minden szabályszerű kérvényt 48 óra alatt elintéző és folyamodó által megadott címre — vidékre is — megküld.

Igy teljesen feleslegessé válik, kontingentálási ügyben bárkinek is Bukarestbe utazni, vagy a kérelem elintézésével ott bárkit is megbízni.

Tőzsde

Kolozsvár, május 5. Buza 76—77 kg. 450, árpa 180, zab 240, tengeri egészses 225.

Galac, május 5. Buza 76—77. kg. 440—450, árpa 57—59 kg. 155, zab 39—40 kg. 210, rozs 70 kg. 250 260, tengeri 165—170.

Temesvár, május 5. Buza 76—77 kg. 400—410, árpa 180, zab 200.

Csikágó, május 4. Buza máj. 78.00—78.12, júl. 76.25—76.37, szept. 77.37—77.50, tengeri máj. 45.37, júl. 48, szept. 49.25, zab május 29.37, júl. 29.12, szept. 29.37, rozs máj. 54.37, júl. 54.75, szept. 55.50.

Winnipeg, május 5. Buza máj. 64.75, júl. 65.62, okt. 67.37, árpa máj. 35.12, júl. 36.37, okt. 38.12.

Liverpool, május 4. 4.01 hétnyolcad, júl. 4.04 és fél. dec. 4.07 hétnyolcad, tengeri máj. 6.00, jun. 5.09, júl. 5.10 és fél.

Bukaresti tőzsde. Zürich 23.30—23.70, Berlin 39.25—40.25, Newyork 98.75—108.75, London 508—518, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milánó 8.50—8.70, Prága 4.13, Bécs 3.85, Osló 26.50, Amszterdam 67.40—68.05, Brüsszel 23.35—23.60, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 19—19.25, Madrid 13.80, Budapest 29.24, Stockholm 27, Konstantina poly 80.25, Athén 1.05, Kopenhága 23.50.

Zürichi tőzsde. Bukarest 3.08, Amszterdam 208.95, London 15.75, Milánó 26.25, Belgrád 7.00, Wien 73.23, Berlin 121.50, Newyork 307 és fél, Párizs 26.36 egynegyed, Prága 12.84, Varsó 58.30.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya május hó 10-én, esütörtökön autós kirándulást rendez turisták részére a langhoz. Indulás reggel 5 órakor a klubtól. Részvételi díj vendégeknek 110, tagoknak 100 lej. Jelentkezni keddtől estig az Arena sportüzletben lehet, Piata Unirei 5.

A Haggibbor turisztikai szakosztálya május 13-án, vasárnap autós kirándulást rendez a turisták részére a Vlegyászra, míg a könnyebb kirándulást kedvelőknek a Vlegyásza aljában levő Valea frumoasaba. Indulás reggel fél 5 órakor a klubtól. Részvételi díj vendégeknek 105 lej, tagoknak 95 lej. Jelentkezni péntek estig bezárólag az Arena sportüzletben, Piata Unirei 5. lehet.

Szobafestőt? Csak Gratz-ot! Telefon 7-49

Str. Memoranduui 20.
Str. Filipescu 15.
Str. Saguna 16.

Féregirtás biztos hatással

Budapest legnagyobb színházi eseménye a

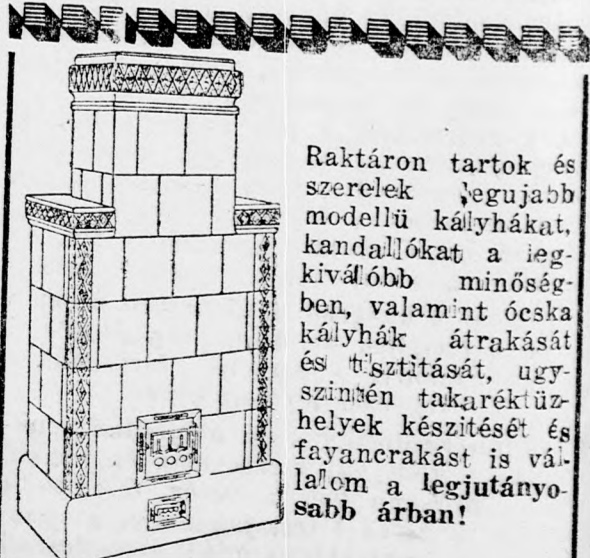
Szeressen kedves!

A Fővárosi Operett Színház új operettszenzációja

Mindazoknak, akik az ezidei Nemzetközi Vásár alkalmából a fővárosba utaznak — saját érdekében ajánljuk figyelmébe a „Szeressen kedves” előadását a Fővárosi Operett Színházban. Ez az érdekes mesejű, rendkívül mulatságos és fülbemászó zenéjű magyar operett ma már köztudomású szenzációja a fővárosnak. Az elismerten európai híri előadás legkiemelkedőbb értékei: Honthy Hanna utóérhetetlen színjátszó művésze és gyönyörű éneke, Csontos Gyula egyedülálló művésze, a páratlan jókedvű Fejes Teri Párizsba illő remek alakítása, a népszerű Latabár Kálmán a humor nagymestere, Szokolay Oly hódító eleganciája és táncművészete, Szakáts Zoltán a magyar Gustav Fröhlich, Sarkadi Aladán groteszk humora, Feleki Kamil ördöngös táncai és az egész kiváló együttes.

Külön látványosságai a rendkívüli produkcióinak a gyönyörű díszletek és pazar jelmezek. A nagyszabású operett rendkívüli szenzációja a legújabb tánc, a „Curioica” bemutatása, amelyet egy egész görhadsereg felvonulása közepette csodál meg minden este a zszufolt nézőtér közönsége.

Saját érdekében ajánljuk mindenkinek, hogy ne mulassza el megnézni a „Szeressen kedves” előadását a Fővárosi Operett Színházban.

Raktáron tartok és szerelek legújabb modellű kályhák, kandallókat a legkiválóbb minőségben, valamint ócska kályhák átrakását és tisztítását, ugyancsak takaréktűzhelyek készítését és fayanerakást is vállalom a legutányosabb árban!

GRAEF PÁL kályha mintaleraikat
CLUJ, Piata Unirei 8., az udvarban.

Sza

Husz lei egy

Genf, május 5. dőn, ahol minden liter tejet ad, a autót kap az a szer szokik kál kicsi, szőke parnyát hordana ilyen selyemha lejnél. Olyan o össze 30.000 la mindenki többé másutt egy-egy ország ez, ahol saját repülőgé ahol minden pr torbicikije van.

Nem mese ez, slaraff-ország, földnek, amely van rajzolva, a Genftől, a szep Ott fekszik a kő tővénel és a Gé Tizenhét vámhiv átvergődnie, hog son. Ez a külön Divonne között a bíróság jóvoltá „Szabad zóna Fr zött”.

Hog zóna

A francia vá hogyan jött létre

— Hogy megk életét, akik itt, a föld miatt nem t leon császár elha Svájc és a mai szabad zónát ké Franciaország k voltak. Amikor háboru, újból k ság. 1923-ban Fr vámhatarát és 19 került uralomra, tudtak megegyez határ. Hágában a tés ebban az ügy ságban kinaiak é rek, akiknek fo hogy miről van s let, amely szerint és Franciaország ezer lakóju terüle

Két-k hivatal

A zónában élő ságában áll a vilá mentesen behozni, ni csak azt van j állítottak elő, vag termelt. Százhusz fel a kicsiny terü hogy egy nap hár vámjukon. Ezt a s ták a zónában lév számaival és így d ténen legalább szá ta. A „zóna” nagy kulat és ugy ékelő és Svájc közé, hog akarna menni a ter cikk-cakosan tehet ből, hol bejön Fr végtelenségig. Ha a Monsas közötti har akarná megtenni, a vatallal van dolga. kilométer után az akad a vámmal, ke szerű vámtisztviselő házaik kertjében v részt burgonya-kapó pészek lefűlésevel.

Az első stáció, am teten fekszik: Gaill jelentí — vidám fic kában oka van m vidám legyen. A vá mindössze néhány sz

كشور vendé Colib

850 mtr. magaslati temberfő. Közlebe Bist

ZTIKA

székai szakosztály...
törtökön autós ki...
risták részére a...
gel 5 óraker...
díj vendégeknek...
Jelentkezni kedd...
törtézetben lehet.

székai szakosztály...
asárnap autós ki...
risták részére a...
nyonyebb kirándu...
Vlegyásza aljában...
ha. Indulás reggel...
ól. Részvételi díj...
tagoknak 95 lej...
stígi bezárólag az...
Plata Unirei 5.

...?
...-ol!
...on 7-49

... biztos hatással

... nagyobb
... nyene a

... ssen
... es!

... rell Színház
... zációja

... ezidei Nemzet-
... fővárosba utaz-
... ajánljuk figyel-
... előadását a...
... zaban. Ez az ér-
... mulatságos és ér-
... yar operett ma-
... ója a főváros-
... ai híri előadás

... Honthy Hanna
... művésze és
... Gyula egyedül.
... jókedvű Fejes
... alakítása, a nép-
... a humor nagy-
... hódító elegán-
... Székely Zoltán a
... Sarkadi Aladán
... Kamilj ördögös
... együttes.

... rendkívüli pro-
... zetek és pazar
... u operett rend-
... rajabb tánc, a
... helyet egy egész
... közepette cso-
... usufolt nézőtér

... k mindenkinek.
... gnézní a „Sze-
... a Fővárosi

... on tartok és
... legújabb
... kályhákat,
... lókat a leg-
... b minőség-
... lamint ócska
... átrakását
... titását, egy-
... takaréktüz-
... készítését és
... rakást is vá-
... legjutányo-
... rban!

... ályha
... mintalercak
... udvarban.

Szabadzóna — a világ legboldogabb országa

Husz lei egy pár selyemharisnya, 640 lei egy kerékpár, 6000 lei egy autó. Gangszterek Eldorádója a Genfi tó körül

Genf, május 5. Van egy ország a földön, ahol minden téhen napjában száz liter tejet ad, ahol pár ezer lejért elegáns autót kap az ember, ahol évente négyszáz székely kalászból a gabona és ahol a kicsi, szőke parasztlányok is selyemharisnyát hordanak, mert az ára egy pár ilyen selyemharisnyának nem több husz lejnél. Olyan ország az, amelynek mindössze 30.000 lakosa van, de ezek közül mindenki többet produkál naponta, mint másutt egy-egy kisebb gyárüzem. Olyan ország ez, ahol a mezőgazdasági munkás saját repülőgépet megweekendre és ahol minden proletárnak legalább is motorbiciklijé van.

Nem mese ez, nem távoli, tengerektől sárfarag, hanem egy olyan része a földnek, amely az újabb térképekre be van rajzolva, alig egy órányira fekszik Genfől, a szép népszövetségi várostól. Ott fekszik a kicsi ország a Jura-hegység tővénel és a Genfi tó francia oldalán. Tizenhét vámhivatallal kell az embernek átvégődnie, hogy az ember odáig eljusson. Ez a különös ország Hermance és Divonne között fekszik és a hági döntőbíráóság jóvoltából ezt a nevet viseli: „Szabad zóna Franciaország és Svájc között”.

Hogyan jött létre a Szabadzóna?

A francia vámhivatalnok mondja, hogyan jött létre ez az ország.

— Hogy megkönnyítsék azoknak az életét, akik itt, a Jura alatt a rossz termő föld miatt nem tudtak egzisztálni, Napoleon császár elhatározta, hogy a mostani Svájc és a mai Franciaország között szabad zónát létesít. Azóta Svájc és Franciaország között állandó surlódások voltak. Amikor befejeződött a világ-háború, újból kiütött a lokális háborúság. 1923-ban Franciaország beljebb vitte vámhátárát és 1924-ben, amikor Herriot került uralomra, megint baj volt, nem tudtak megegyezni, hogy hol legyen a határ. Hágában a bíróságtól kértek döntést ebben az ügyben. A nemzetközi bíróságban kínaiak és japánok ültek, emberek, akiknek fogalmuk sem volt arról, hogy miről van szó. Így jött létre az itélet, amely szerint ez a határország Svájc és Franciaország között — senkié. A 30 ezer lakóju területen szabadzóna létesült.

Két-két kilométerre — vámhivatal

A zónában élő boldog lakosok szabad-ságában áll a világ minden részéből vámentesen behozni árukat. Azonban kivinné csak azt van joguk, amit ők maguk állítottak elő, vagy ami az ő földjükben termelt. Százhusz vámhivatalt állítottak fel a kicsiny területen és megszámozták, hogy egy nap hány liter tej megy át a vámjukon. Ezt a számot összehasonlították a zónában lévő regisztrált tehének számával és így derült ki, hogy minden téhen legalább száz liter tejet ad naponta. A „zóna” nagyon is mesterséges alakulat és úgy ékelődik be Franciaország és Svájc közé, hogy ha az ember végig akar menni a területen, akkor azt csak cikk-cakkosan tehetné. Hol kimegy Svájcra, hol bejön Franciaországba, szinte a végtelenségig. Ha az ember Le Chable és Monsas közötti harminc kilométeres utat akar járni megtenni, akkor tizenhét vámhivatallal van dolga. Aránylag minden két kilométer után az embernek már dolga akad a vámmal, kedves, előzékeny, egyszerű vámtisztviselőkkel, akik fából épült házaik kertjében vannak elfoglalva egyrészt burgonya-kapálással, másrészt csempecszek lefelleléssel.

Luxus autó: 24 ezer lej

Az első stáció, amely még francia területen fekszik: Gaillard. Ez körülbelül azt jelenti — vidám fickó. Valóban a városkában oka van mindenkinek arra, hogy vidám legyen. A városka lakóinak száma mindössze néhány száz, de már oda fejlődött, hogy modern szállodát építenek benne, kétemeletes házat, amelyet tizennégy nap múlva akarnak befejezni. A közelében cukrászda nyílik, ahol ótörái teát adnak tánczenével. A közelben van egy másik község, itt mozi építenek. Neve: Cinema de Tokio. Ennek a névnek a jelentősége az, hogy a helyiséget az utóbbi időben elárastották a japán kereskedelmi ügynökök, minthogy vámentesen hozhatnak árut a kicsi országba, nagyon tetszetős és komfortos, kékre lakkozott autókat. A legjobb típus ára négyezer francia frank, ami potom 24 ezer lej. Egyszerűbb kiállítású, de erős autók féláron kaphatók, sőt vannak kétüléses, négykerékű autósok, amiket már negyedáron veszhetnek. Repülőgépek ára átlagban százézer lej. Legolcsóbbak azonban a közlekedési alkalmatlanságok között a kerékpárok, amiknek átlagos ára 70

vendéglő nyílik Colibitán

850 mtr. magaslati jevegő májustól szeptemberig. Közelebbi Harnik Dávidnál, Bistritja.

dött, hogy modern szállodát építenek benne, kétemeletes házat, amelyet tizennégy nap múlva akarnak befejezni. A közelében cukrászda nyílik, ahol ótörái teát adnak tánczenével. A közelben van egy másik község, itt mozi építenek. Neve: Cinema de Tokio. Ennek a névnek a jelentősége az, hogy a helyiséget az utóbbi időben elárastották a japán kereskedelmi ügynökök, minthogy vámentesen hozhatnak árut a kicsi országba, nagyon tetszetős és komfortos, kékre lakkozott autókat. A legjobb típus ára négyezer francia frank, ami potom 24 ezer lej. Egyszerűbb kiállítású, de erős autók féláron kaphatók, sőt vannak kétüléses, négykerékű autósok, amiket már negyedáron veszhetnek. Repülőgépek ára átlagban százézer lej. Legolcsóbbak azonban a közlekedési alkalmatlanságok között a kerékpárok, amiknek átlagos ára 70

Drámai jelenetek között ment végbe a Precup-összeesküvés tisztí vádlottainak lefokozása

Az egybegyűlt közönség megabucogta a komplotistákat

Bucuresti-Bukarest, május 5. Ma délután ment végbe a fővárosban a Precup-féle összeesküvés nyolc elítelt tisztí vádlottjának lefokozása. A Malmajson kaszárnya melletti fensiknek már reggel nyolc óraker gyülekezni kezdtek az érdeklődők, akiknek száma tíz óraker már több, mint tízezer főre ruggott. Ezek közül azonban csak ötezernek sikerült a kaszárnya udvarára bejutni. Délelőtt tíz óraker felvonultak a főváros összes ezredei, Partinie Ilie tábornok, a negyedik gyalogos divízió parancsnokának vezetése alatt. Néhány percel később érkezett Mihail Ionescu tábornok, a második hadtest parancsnoka is, Pomponiu alezredes-királyi ügyész és Matei Iliescu jegyző kíséretében. A bukaresti ezredek az ország minden részéből erre az alkalomra leküldött katonai különítményekkel együtt négyezeret alakítottak, melynek közepén erős esendőrosztog őrzi az elítelt tisztteket.

Egynegyed 11 óraker Partenie tábornok megteszi jelentését a hadtestparancsnoknak, majd Pomponiu alezredes felolvassa a hadbíróóság vonatkozó ítéletét és a degradálásról szóló napparancsot. Partenie tábornok tisztelgőleg elvezényel, majd az ezt követő halálos esendben Ionescu tábornok intéz rövid beszédet a katonákhoz, méltatva a lefokozás aktusának szomorú jelentőségét és rámutatva arra, hogy megdölgötlan akciók milyen súlyos következményekkel járnak. Ezután Partenie tábornok egyenként az elítelttekhöz lép, mindegyiknek a következőket mondja: „Nem vagy méltó arra, hogy a román hadsereg egyenruháját viseld, öfélége, a király nevében lefokozunk.”

Megszólalnak a trombiták. Marinescu alezredes, a második tüzérezred parancsnoka lép fel Precup Victor alezredes vállrojtjait. Precup látszólagos nyugalommal viseli el vállrojtjainak letépesét és akkor sem rezzen össze, midőn Radu őrmester kettő török kardját, Nicoara őrnagy lefokozását Bunici Alexandru őrnagy hajtja végre. Ugyanő hajtja végre a többi tisztte degradálását is. A megrendítő ceremónia husz pererig tartott. Ionescu tábornok-hadtestparancsnok utasítására eltekintettek ezuttal attól, hogy a már lefokozott elíteltteket elvezessék az őke szidalmazó katonák sorfala elé. Valamennyi katonát visszavezették a fegyházba, miközben az egybegyűlt közönség abucogta őket. Nicoara őrnagy feltűnő idegességgel, míg a többi tisztí vádlottak sápadtan viselték el a lefokozást.

A hatalmas Ullstein-vállalat megszűnik, lapjait beolvasszják a náci-sajtóba

Berlin, május 5. Politikai körökből származó értesülés szerint a nemzeti szocialista párturalom elhatározta az Ullstein lap- és könyvkiadóvállalat felszámoltatását. Az első lépés lesz a Berliner Morgenpost-ot átvétetni a nemzeti szocialista párt kiadóvállalatával, az Eher-céggel, azután a „B. Z. am Mittag”-ot beolvasszják a nemzeti szocialista „Angriff” című pártlapba.

Az Ullstein-vállalat többi lapját folyóiratát és könyvkiadó cégét pedig egyesítik a nemzeti szocialista vezetést alatt álló Scherl-Verlaggal. Így a Scherl-kiadóvállalat veszi át a Berliner Illustrierte Zeitungot és a Dامت.

Az Ullstein lapok „kivégzésére” az ismert Grüne Post eset adott végső okot. Az Ullstein vállalat legnagyobb lapja volt ez. Vasárnap jelent meg, főleg a vidéki közönség számára készült és példány

száma meghaladta az egymilliót. Ez volt a legnépszerűbb német lap.

Bár a nemzeti szocialista kormány uralomra lépése óta minden ellenzéki hang teljesen elmúlt a sajtóban, a Grüne Post most általános feltűnést keltett azzal, hogy vitába mert szállni Göbbels propagandaminiszterrel. Göbbels propagandaminiszter nemrég élesen bírálta a német sajtót és azzal vádolta, hogy színtelen, érdektelen és nem mond véleményt.

Göbbels szerint a német sajtó nem tudja megtalálni a szerencés középutat és két szélsőség, a destruktív bírálat és a farkasóval szolgáltság között.

A Grüne Post múlt vasárnapi számában azután vezéreikk jelent meg ezzel a címmel: „Egy szóra, miniszter ur”. A cikk nyílt levél Göbbels miniszterhez.

— Mi voltunk az elsők, akik azt hirdettük, hogy meg kell találni az összhangot

Kutnewsky szőrmeáruház

BUDAPEST, IV. Kristóf tér 6. május 4-től 14-ig
propaganda árusítást rendez

Legújabb modelljeink megtekintése vásárlásra nem kötelező.

francia frank: lebben kifejezve: 640. Az országban tehát alig akad ember, aki ne engedhetné magának legalább is a bicikli luxusát. Az egész kicsi parasztszország japán kerékpárokon cikázik ide-oda.

Alapjában véve azonban nem azért jönnek a japánok, hogy itt elhelyezzék áruikat, mert ha már mindenkinek van egy kerékpárja, ha minden ötödiknek van egy autója, minden századiknak egy repülőgépe, ez még nem olyan üzlet, amiért érdemes Japánból ide hozni a dumping árut.

A esontkeretes szemüvegű japán ügynököknek nem az a célja, hogy a kicsi országot áraszák el áruikkal, hanem főleg az, hogy Svájcba és Franciaországba csempésszék. A csempészés egész gangszter-szervezeteket hozott létre. A napok-

ban a Genfi tó mellett felfordult egy gépkecsi. A rendőrségi nyomozás csak most tudta megállapítani, hogy a kecsiban nem kevesebb, mint 2500 kiló csempészett dán vaj volt. Rengeteg japán selyem árut visznek a szabad zónába. Egy kiló selyemnek a vámjá 118 francia frank. A zónában azonban egy centimet nem fizetnek. A gangsztereknek a dolga, hogy ezt az árut átesempésszék francia, vagy svájci területre. Közben a zóna emberei is meggazdagodnak, mindegyiknek összeköttetései vannak a gangszter-szervezet valamelyik tagjával, a bírságok jelentéktelenek, rajtaütés esetén sem különösen nagyobb, ki lehet bírni még a szerényebb pénzü parasztnak is. Meg lehet állapítani, hogy ez az ország ma a legboldogabb az egész világon.

Budapesti Nemzetközi Vásárra jövök

látogassák meg Fränkel ortodox kóser legmodernebb éttermét
Károly király ut 3/a. Dohány ucca sarok. Telefon: 37-2-57. Sífoki fürdő. telepi pensiójába előjegyzéseket már elfogad.

a falu és a város népe között — írja a lap. — Ezzel szemben a lapok ma egyöntetűen folyton azt idézik, hogy a városi ember alacsonyrendű lény és csak a falusi ember „fakadt a földből”. Ez a frázis okkal telt „földirodalom” ma már éppen olyan elcsépelet, mint az „aszfalt”-irodalom, melyet a nemzeti szocialisták anynyi gyűlölettel támadnak.

Őn, miniszter ur, ugy látszik a guynak és a humornak a hive. Őn tudja jól, hogy milyen korlátok között mozgott. Egy időben módunkban volt szellemesen és guynosan írni hivatalos emberekről és hivatalos intézményekről. Most azonban, miniszter ur, annak ellenére, hogy őn kritikát vár tőlünk, nem vagyunk egészen biztosak, hogy...

Ezzel a befejezetlen mondattal ért véget a cikk, melyet a lap szerkesztője, Ehm Welk írt. A választ másnap megkapta a Grüne Post: három hónapra betiltották azon a címen, hogy súlyosan csémérelte a propagandaminisztert és tevékenységét, most pedig az egész Ullstein vállalatot eltüntetik a föld színéről.

— Közápor a vonat ellen. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad—szatmári 445 számú személyvonatra ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán közápor zudítottak. A vonat néhány ablaka betörtött, egy utast a kövek megsebeztek. A nyomozás megindult.

FÉLIX gyógyfürdő

Oradea mellett

A világ legolcsóbb gyógyfürdője! Csodás hatása természetes hévív! Mindenféle rheumatikus bántalmak és női bajok ellen, csonttörések után páratlan gyógyhatású. Teljes penzió.

Lakás, elsőrendű étkezés (diétikusán is) és gyógyfürdő.
Május hóban napi 80 lejtől 160-ig
Junius hóban napi 90 lejtől 180-ig
Jul., aug.-ban napi 100 lejtől 220.
Szigorú felügyelet alatt álló elsőrendű orth. kóser étterem.
Egész éven át nyitva!

Vasuti kedvezmény (50%)

ebbe a fürdőbe egész éven át érvényes.

SLIPPER RAGLÁN FELOLTÓ

M. NEUMANN

CLUJ. PIATA UNIRII 14.

Fényes ünnepek keretében nyílt meg pénteken a Budapesti Nemzetközi Vásár

Budapest, május 5. Pénteken nyílt meg Budapesten nagy ünnepek keretében a 29. magyar áruműtávasár, amelyet a közvélemény 10 év óta „Budapesti Nemzetközi Vásár“ név alatt ismer. Talán ennek a jubileumnak tudható be az, hogy a vásárt ezúttal huszonnégy év után újból maga Magyarország kormányzója nagybányai Horthy Miklós nyitotta meg, aki pont 9 óra kor érkezett fényes kíséretével a vásár stefániauti főkapuja elé.

Már közel egy órával korábban egymásután érkeztek a notabilitások. A város, a parlament, a különböző gazdasági szervezetek és érdekképviseletek tagjai és vezetői, de megjelentek a Budapesti akreditált összes követek és követségi tagok, a főpapság és végül közvetlenül a kormányzó érkezése előtt a magyar kormány összes tagjai.

Horthy Miklós kormányzót és nejét Magyarország miniszterelnöke, Gömbös Gyula fogadta, majd üdvözlő beszédet intézett az államfőhöz a magyar kereskedelmi miniszter, valamint a vásárt rendező budapesti kamara elnöke, Eber Antal és a Magyar Gyártóiparosok Országos Szövetségének a vásár szervezésében tevékeny résztvevő elnöke: Chorin Ferenc is. Az előkelőségek közel 300 főből álló csoportja ezután a vásár meglátogatására indult.

A kormányzó először a külföldi államok pavilonjait kereste fel. Olaszország pavillonjában Colonna herceg, az olasz követ, a bolgár pavillonnál a bolgár állam ügyvivője, a nemzetek pavillonjánál pedig Ausztria, Franciaország, Belgium, Németország, valamint a Balti államok Budapesten székelt követei fogadták a kormányzót.

Sor került ezután a vásár egyes csoportjainak tüzetes meglátogatására. A főváros, valamint az idegenforgalmi csoportok pavillonjában a kalauzólást Budapest polgármestere: Sipőcz Jenő, valamint az Idegenforgalmi Tanács és a MÁV vezetői vették át. Nagy tetszést aratott a nemzetközi automobilkiállítás is. Hosszan időztek a vendégek az élelmiszereseknél, a kozmetika, a kisipar és a háziipar pavillonjaiban.

Ezután a vásár területén felállított Stúdió felé indult a menet, ahol a miniszterek és a polgármester rövid üdvözlő szavakkal mondták el a vásár

területén elhangzott első üzenetközveti téseket. Az Iparcsarnokban helyezkedik el a magyar nagyipar. Itt a kormányzó nemcsak a textil és bőrpárhánem a vas, elektromos és vegyipari csoportokban, a butorkiállításban és a gépcsarnokban ismételtén tüntette ki a kiállítókat megszólításával.

Az évek óta tartó gazdasági krízis, üzleti és anyagi gondok, valamint a fáradalmas napi munka idővel felőrlő és tönkretesz a legerősebb idegrendszert is, ennek súlyos következményei az általános testi gyengülés, a szervezet ellenállás összeroppanása, stb.

Ne mulassza egészségét helyreállítani és megővni addig, míg nem késő, aránylag kevés pénzért szakíthat magának gyógykúrát egy-két hetet s látogassa meg Lippafüredet, mert:

A tudományos alapon megejtett vegyelemezés alapján beigazolást nyert, hogy a

Lippafüredi szénsavdus gyógyforrások ásványbani összetételénél fogva a leghatásosabb gyógyító erejével bír

Ezen ritka természeti adomány ivókúra használatnál erősen aktív és kifejezetten diuretikus hatása, javasolva: májvérbőség, nyelhe emésztés, epe- és hólyagbántalmaknál, a vörösvérsejtek tevékenységét fejlesztve, mint a májplákkózás serkentője szerepel. Az idegrendszer tevékenységét előmozdítja és szabályozza, különösen véréngesség, lábadczók és anámiás női bajoknál. Fürdőkúra használatnál elsősorban is: Szívbetegségek, érlemezés, magas vérnyomás, reuma, vesebaj, krónikus női bajoknál, méh- és petefészék-gyulladás, állandó vérzés, stb.

Minden kényelemmel berendezett modern új szállodák, elsőrangú étterem, szobák árak. Napi panzió 130 lejtől, prospektust díjtalanul küld: Szezonnyitás május 1—okt. 15. Lippafüred Gyógyfürdő Rt. kir. udvari szállító

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Figyelje mindenki a Magyar Színház búcsúhetének műsorát, amely változatos, gazdag és a közönség minden rétege megtalálja benne a maga darabját. A hét műsorából elsősorban Miklóssy Margit jubileumi előadása emelkedik ki, amely alkalommal a Zsákbamacska kerül színre és az ünnepelt a város különböző társadalmi egyesületei, a színház igazgatósága és tagjai ünneplik a nyílt színpadon. Másik nagy érdekessége a búcsúműsorának a Tovariss bemutatása és annak további előadásai, amelyeknek különös érdekessége kölcsönöz a Karácsonyi Illi fellépése. Az Öméltósága sofőrje összes heti előadásán fellép Járóka Laci, a csodaprimás, akinek pénteki első fellépése alkalmából olyan sikere volt, hogy az igazgatóság minden előadásra leköltötte. Három olcsó helyi előadás is lesz, amikor minden földszinti és páholyjegy 17 lejtbe és minden erkélyjegy 10 lejtbe kerül minden illetékekkel együtt.

ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap délután 3 óra: Alarcosbál.

A Magyar Színház búcsúműsora:

Vasárnap d. e. 11-kor: Abris rózsája. (10 és 17 lejes helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Hamupipóka. (Nagy gyermekelőadás táncokkal, énekkel, mókákkal és Járóka Laci csodaprimás fellépésével 10 és 17 lejes helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Öméltósága sofőrje (Operett-újdonosság 3-adszor. Járóka Laci csodaprimás fellépésével.)

Vasárnap este 9-kor: Bál a Savoyban. (Operett-újdonosság 7-edszer.)

Hétfő este fél 9-kor: Öméltósága sofőrje. (Operett-újdonosság 4-edszer. Járóka Laci csodaprimás fellépésével.)

Nagy tetszést aratott a magyar építőipar, a baromfiállítás, valamint különösen a divatszínház, ahol a magas vendégek tiszteletére külön díszelőadást rendeztek a magyar anyagok és divat legszebb kreációiból.

Dél felé járt az idő, amikor a magyar kormányzó és a kormány tagjai elbucuztak a vásár elnökségétől, kifejezést adva nagy elismerésüknek, a látottak felett.

Az ünnepek lezajlása után délután 2 órakor a nagyközönség előtt nyílt meg a Nemzetközi Vásár, mely május 14-ig marad nyitva.

LINOLEUM,

viaszosvaszonterítők

BUTORSZÖVET,

matrachuzatok

FÜGGÖNYKARNISOK,

futószőnyegek

Modern kivitelben, gazdag választék, olcsó árak

BOSKOVICS TESTVÉREK

szaküzletében Cluj, Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

APRÓ HIRDETÉSEK

Megyszeri kölcsönél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírókérésnek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak egy továbbíthatunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Erdélyi nagyváros főterén jölnéző üzlettel rendelkező 40 éves izr. fiatalember megköszöni, ajánlatokat fényképpel és anyagiak megjelölésével „Családi otthon” jellegre a kiadó továbbíthat. Diszkrétio biztositva. (Ügyzők kizárva).

Perfekt román, magyar, német gyors gépirónó kerestetik iparvállalathoz. Ajánlatokat bizonyítványokkal, referenciákkal „Vidéki” jellegre a kiadóba.

Mindhárom nyelvet beszélő, gyakorlati rendelkező munkatársat keresek május 15-re. Urak ajánkozását kérem előbb. benji kondíciók megjelölésével Gál gyógy. szertár Ocna Muresului.

Szegyár likvidálásért eladó egy darab 200 hektóliteres, 2x2x5 méretű, vízszintes alakú vastartány, valamint több kifogástalan állapotban levő 200, 300, 500, 700 literes fekete és horganyzott vashordó. Ajánlatok a kiadóba „Hordók” jellegre.

Volt nagykereskedő elvállalná nagyvállalat képviselőjét, vagy bizományi lelakatát. Cim „Ismert név” aat a kiadóban.

Különbejárati butorozott szép szoba, fürdőszoba- és zongorahasználattal, kiadó. Cim a kiadóban.

Takácsszőtt és házfűzőt abroszok, szalvéták, terítők és különböző házfűzőt dolgok olcsón eladók. Cim a kiadóban.

Jömeneteli elsőrangú orth. kóser ét. terem, családi ok miatt, eladó. Teuerholtz ét. terem Arad.

Két magánvállalati tisztviselő férfihezmenne, Izr. férfiak 35-50 évig jelentkezhetnek. Alkalmazást is szerezhetünk. Ajánlatokat „Komoly” jellegre a kiadóhivatal továbbíthat.

Intelligens zsidó árvalány német magyar gyors és gépirónó bármilyen állást, iródi, társalkodónői vagy gyermek mellé elvállal Fuchs Marcel Saturne, str. Tepes-Voda 45.

400-600 ezer lejig befársulnék bármilyen rentabilis iparvállalatba vagy üzembe, ahol a vezetésben aktív részt vehetnék és tőkém is biztosítva volna. Esetleg képviselőlet, vagy lelakat vezetését is elvállalnám. Jelige „Tőke biztosítva”.

Egy jókarban levő tiszta hálóberendezés elköltözés miatt sürgősen eladó. Str. Baron L. Pop 23.

Kacagó vásár a Terézkörúti színpad

legszenzációsabb kabaré-revüje 20 keppen.

Írők: Békeffi László, Nagy Endre, Vadnai László, Kőváry Gyula, Lőrincz Miklós, Halász Rudolf, Dobó Iván, Tiszai Márton, Vincze Zsigmond és Erdőssy László.

Konferál: BÉKEFFI LÁSZLÓ

Vasár- és ünnepnap délutáni előadások.

HI

Előfizetőink figyelmébe ajánljuk, hogy alkalmából esetleg sajkát kadhivatá zöljék, nehogy a l dást szenvedjen.

— Gyászintéris letére. Bukarestből Bratianu család b teletet tartanak hunyt id. Bratian Ion és Vintila em tarescuval az élen letre.

— Potyautas h lett. Bukarestből res-galaci vonal állomás mellett a egy levágott fejű k relvény tetején. kiderítette, hogy szó, akinek fejét e szelte le. A szemé sikerült kideríteni.

— Gyanus bőrnő váradon. Nagyvárad parkjában a n lettek egy férfire, a egy bokor mögött lekor kijelentette, k nak hívják és a elhalt feleségének rendőrség megállá állítások nem felel tatta.

Lábiz

ellen biz

POD

Háromszori haszn jes. Ha tavassza tart, egész nyárol val. Ára 35.— szertárakban, drog Csanda gyógy

Öméltósága so

tásu operettet — Ö mutattak be pént Magyar Színházban. művészi csodák. Rég higitott szellemesség teménye. Nagy me a színház kitünő op vány darabból jőzöt zolt. Sikerült tánci csodaprimás fellépé záció a darab szám lent. A szereplők m érdemlő munkája a tette. A közönség so nak és duetteknek.

— Ügyvédi hit. I ügyvédi irodáját (volt Unió u.) 3. sz.

Ausztriai hírek

Laar őrnagy, Alsó tartományfőnöke sa szegzeni kívánta, h mál közül most fől elötrébe: 1. A mun rendezése az új állan viselet megalkotása. hoz való viszony kiel helyettes tartomány Bécs alpolgármestere frókkal, hogy közeleb latni azokat a pártok tól nem mondják ki tokra nincs már szük ban. — Schönburg-H hadügyminiszter felh re, amelyben arra s got, hogy vegyen re gyakorlatban és hajts delmi intézkedéseket. szerint elég ok foro lemra s komolyan ke zetet. — A szocialist még mintegy 1400 va akiknek egy hányada tek a bíróságokat. Lá vételért a legjobban 4 vesztésbüntetést kap hogy Ste'dle Heimweh tományfőnök a trieszt látus vezetését veszi Strafella volt vasutiga

HIREK

Előfizetők figyelmébe! Felkérjük előfizetőinket, hogy a májusi költőködések alkalmából esetleges cím és lakásváltozásaikat kiadói hivatalunkkal idejekorán közöljék, nehogy a lap kézbesítése fennakadást szenvedjen.

Gyászistentisztelet Bratiannu tiszteletére. Bukarestből jelentik: Floricaban, a Bratiannu család birtokán gyászistentisztelet tartanak az 1891 május 5-én elhunyt id. Bratiannu Jonel, valamint fiaíon és Vintila emlékére. A kormány Tatarsucival az élen kiutazik az istentiszteletre.

Potyautas holtteste az alagút mellett. Bukarestből jelentik: A Petru Rareș-galaci vonalon levő Independenta állomás mellett a vasutasok észrevettek egy levágtott fejű holttestet az egyik szelvény tetőjén. A megindult nyomozás kiderítette, hogy egy potyautasról van szó, akinek fejét egyik alagút vagy hid szelvére dobta. A személyazonosságát még nem sikerült kideríteni.

Gyanus bőrönd tolvajt fogtak Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Nagyvárad parkjában a rendőrök figyelmek lettek egy férfire, aki telj. bőröndöt akart egy bokor mögött elrejtetni. Őrizetbevételekor kijelentette, hogy Semineas Julusnak hívják és a bábaképzőtanfolyamon elhalt feleségének bőröndje van nála. A rendőrség megállapította, hogy ezek az állítások nem felelnek meg a valóságnak és a gyanus viselkedésű embert letartóztatták.

Lábizzadás

ellen biztos szer a

PODEOL

Háromszori használat után hatása teljes. Ha tavasszal egy PODEOL-kurát tart, egész nyáron nyugta lesz lábai. Ár 35.- lej. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban. Készítő Csanda gyógyszerár ORADEA.

Öméltósága sofőrje.

Pazar kiállítású operett — Öméltósága sofőrje — mutatnak be péntek este a kolozsvári Magyar Színházban Nem történelem benne művészi csodák. Régi csapású szűz, felhígított szellemeség, ós-trükkök gyűjteménye. Nagy megerőltetéssel azonban a színház kitünő operett-együttese a sovánny darabot józsi, vídám estét varázsol. Sikerült táncbetétek, Járóka Laci csodaprimás fellépte és számos improvizáció a darab számára jó vonzóerőt jelent. A szereplők minden dicsőrelet megérdemlő munkája az operett megmenett. A közönség sokat tapsolt a mókák és duetteknek.

Ügyvédi hír. Dr. Schreiber István ügyvédi irodáját Str. Memorandului (volt Unió u.) 3. szám alá költöztette.

Ausztriai hírek. Bécsből jelentik: Laar őrnagy, Alsó-Ausztria helyettes tartományfőnöke sajtónyilatkozatban leszegzeni kívánta, hogy Ausztria problémái közül most főként három tolu az előtérbe: 1. A munkásság helyzetének rendezése az új államban. 2. A rendi képviselő megalkotása. 3. A Németország-hoz való viszony kielégítő megoldása. A helyettes tartományfőnök, aki egyúttal Bécs alpolgármestere is, közölte az újságírókkal, hogy közelebről fel fogják osztani azokat a pártokat, amelyek maguktól nem mondják ki felosztásukat. Pártokra nincs már szükség az új Ausztriában. — Schönburg-Hartenstein osztrák hadügyminiszter felhívást bocsátott közre, amelyben arra szólítja fel a lakosságot, hogy vegyen részt a légi védelmi gyakorlatban és hajtsa végre a légi védelmi intézkedéseket. A hadügyminiszter szerint elég ok forog fenn az aggodalomra s komolyan kell felfogni a helyzetet. — A szocialista védőrségek közül még mintegy 1400 van letartóztatásban, akiknek egy hányada felett már kékezték a bíróságokat. Lázadásban való részvételért a legtöbb 4—6 havi szabadságvesztéssbüntetést kaptak. — Ugy hírik, hogy Ste'dle Heimwehr-vezér, tiroli tartományfőnök a trieszti osztrák főkonzultus vezetését veszi át. Utóda Tiroiban Strafella volt vasutigazgató lesz.

Palesztina az egész zsidó nép számára épül!!!

Palesztina építéséért a cionista világszervezet küzd! Támogatnia kell Önnek is a cionista világszervezetet!!!

Váltsa meg a sékelét!!!

Kolumbácsi lény Bihar megyében. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Néhány biharmegyei községben kolumbácsi lényrajok tüntek fel, melyek érthető módon nagy ijedelmet okoztak a falvakban. Különösen a Regina Mária román telepítvényen és Tamásda községben jelentkeztek rajok. A gazdák a mezőre hajtották ki a marhákat, de minden övintézkedés ellenére, sok marhát csiptek meg a legyek. Az agrárkamara megtette az intézkedéseket a kolumbácsi legyek által okozott károk részbeni megtérítésére.

Az ipar és tudomány szakemberei: Minden magyar, német, francia, angol, folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető. — Könyvek szállítása utánvétel, folyóiratok előfizetése: Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadó. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagenál, Cluj.

Akinek a szív működése rendetlen, ugyszintén az, akinek a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érnet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Szívszakorvosok már rég megállapították hogy a Ferenc József viz szivbillentyűhibáknál és szívelvsírosodásnál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat.

Orvosi hír. Dr. Weinberger Zsigmond orthopaed szakorvos rendelőjét áthelyezte Str. Neculcea 8. alá. (Korniss uca. Barátok templomával szemben). Telefon 6-18.

A tiszacszlári vérvád, Eötvös Károly örökbecsű műve „A nagy per, mely ezer éve folyik s még sincs vége” 3 kötet, 1000 oldal 500 lej helyett most 99 lej Lepagenál Cluj. Kérjen ingyen „Judaica” jegyzéket Lepagenál.

Törvényeimtar. Rég érzett hiányt pótol dr. Rösler Viktor most megjelent törvényeimtára, amely az 1919. jan. 1—1934. április 15-ike között hozott törvények és rendeletek áttekinthető cimanyagát és megjelenését tartalmazza. A román nyelvű munka ára franco 120 lej. Megrendelhető az összeg beküldésével dr. Rösler Viktornál, Cluj, strada Ing. Poezi 5.

Az iskolai egyenruhák kényszeze ellen tiltakoznak a nagyváradai szülők. Nagyváradról jelentik: Az Anghelescu közoktatásügyi miniszter rendelete alapján összehívott szülői értekezlet Nagyváradon is összejött. A rendelet határozottan előírja, hogy a gyermekeknek azonnal egyenruhába kell öltözniök. A kisebbségi iskolák növendékeinek szülei körében ez a rendelet nagy anyagi megterhelésnek teszi a családokat. A szülői értekezlet megdöntötte, hogy memorandumot nyujtanak be a közoktatásügyi minisztériumhoz, melyben kérik fogják, hogy az egyenruhavesztésre csak ösztől kezdve kötelezzék a diákokat. E memorandumot a napokban juttatják el Bukarestbe.

Rövid hírek mindenünnen. Pomeránia több pontján 31 fok volt a hőmérséklet maximuma. — Csehszlovákia területén ma Ruszinszko érte el a hőmérsékleti maximumot 29 fokkal. — Buenos Airesből jelentik, hogy Porto Alegre lözeleiben egy postarepülőgép a tengerbe zuhant és elmerült. Buváróknak sikerült kiemelniök a gép roncsát, de addigra a pilóta és kísérője már halottak voltak. A délamerikai rendeltetésű európai postát sértetlenül megtalálták a postaszásokban s továbbították. — A pyreusi kikötői vármhatóságoknál példátlan arányu vámvisszaéléseknek jöttek nyomára. Négy főtisztviselőt felfüggesztettek állásuktól. Az állam megkárosításáért több mint kétezer pyreusi és athéni kereskedő ellen van az ügyel kapcsolatban eljárás folyamatban. A nyomozást most kiterjesztik Görögország összes vámhivatalaira. — Az amerikai Észak-Karolina állam északi részében hatalmas arányu erdőtüpuszt. Több mint százezer hektár erdő porráégett. Néhány farm is megsemmisült. Sok eltűntje van a katasztrófális tűzvesznek. Ötven kilométeres körzetben mindenütt sűrű hamueső szitált. Minden oltási kísérlet eddig eredménytelennek bizonyult.

Németországi hírek. Berlinből jelentik: A transzferkonferencia új albizottsága megkezdte munkáját. A tárgyalások a hitelezőkkel ma is folytatódtak. — Hitler fogadta Adelmann gróf brüsszeli német követet, aki nemrég foglalta el állását a belga fővárosban. — A tanulmányon levő jugoszláviai újságírók Hamburgban a kikötőt tekintették meg.

Különös szerencsétlenség egy dán cirkuszban. Kopenhágából jelentik: Különös szerencsétlenség történt a Laand szigeten levő Maritóban, ahol ezidőszerint egy nagy vandorecirkusz vendégszerpelel. A főszámnál, amely abban állott, hogy egy angol artista nagy üveg-tartályban százhusz kisebb-nagyobb krokodilus között uszált és közben különöz mutatványokat végzett, felszólították a közönséget, hogy egy nagyobb krokodilt vegyenek ki a tartályból. Csak nagynehezen akadt a nézők között öt férfi, aki hajlandó volt az állatot kiemelni a tartályból. Amikor a két méter hosszú krokodilt megfogták, a bestia hirtelen megvadult és eszeveszetten elkezdte maga körül csapkodni. Az állat oly erővel sujtott farkával az egyik férfire, hogy az nekirepült a vas tartóoszlopnak és eszméletlenül rogyott össze. Megállapították, hogy a férfi koponyaalapi törést szenvedett. Reménytelen állapotban szállították kórházba. A többi négy férfi könnyeb btermészetü horzolás árán me nekült meg. A nézők között a jelenetnél nagy pánik támadt, ughogy az előadást félbe kellett szakítani. A cirkusz igazgatósága ellen eljárás indult.

Bonyodalmak az új tankönyvek körül. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztériumban tegnap értekezlet volt a könyvkiadók részvételével az új iskolai tankönyvek ügyében. A kiadók közölték a minisztériummal, hogy nem áll módjában öszig megjelentetni az új tanügyi programban előírt könyveket, miután nincs meg erre a technikai lehetőség, továbbá a szerzők sincsenek még tájékoztatva a program követelményeiről. A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy az 1934—35. tanévben a régi könyvek maradnak érvényben.

Ügyvédi hír. Dr. Heilbraun Miklós Bucuresti, Str. General Lahovary 25 alá költözött. Telefon 2-14-20.

Jeftics május hetedikén utazik Szófiába. Belgrádból jelentik: Jeftics jugoszláv külügyminiszter 7-én utazik Szófiába. Ugy hírik, hogy fennáll a lehetősége a bolgár-jugoszláv megnevezési szerződés megkötésének.

Megjelent Kertész Dénes: Dalol az élet című verseskönyve. Ár 25 lej. Kapható az Uj Kelet könyvtárában.

Leszerelési dokumentumok. Londonból jelentik: Az új amerikai bombavető repülőgépek 21 óra alatt tették meg a Newyok—Sanfrancisco utvonulat. A régi rekord 25 óra volt. — Az angol hadiflotta aknakeresői május 10-én látogatást tesznek az Elben és 11-én átvonulnak a Kaiser Wilhelm esatornán a Keleti tengerre. — Az angol kormány miniszteri leszerelési bizottsága Macdonald elnöklete alatt újabb ülést tartott, amelyen kidolgozták a módosított Macdonald-tervezetet. — Francia politikai körökben nem talált kedvező fogadtásra az a hír, hogy Anglia újabb leszerelési tervet dolgozott ki. — A francia lapok befejezett tényként közlik, hogy a hadseregben a szolgálati időt két évre emelik fel. A Notre Temps éles kritikával kíséri a tervet. Azt hangoztatja, hogy a május végén kezdődő újabb genfi leszerelési tanácskozásokon Franciaország emiatt kinos helyzetbe fog kerülni: kénytelen lesz bevallani, hogy a leszerelés helyett fegyverkezik s még hadserege békelétszámát is szaporítja.

Ezüst és kék róka
rendkívül olcsón
SCHMIDEG szücsnél
Budapest,
IV. Párisi uca 3.

Jöjjön az Erdélyi Kedemmel Palesztinába

A lesgzebb csoportutazást rendzi a KEDEM.

A KEDEM alkalmat ad arra, hogy meglátogathassa még a pompás Levantei Vásárt, amely az emberek tízezreit vonzotta a föld minden sarkából.

Jelentkezzék még ma

a május 16-án induló Polonia hajóra

Küldje be azonnai aktáit és jelentkezését

Rapid Informator a Kedem Utazási Iroda
kizárólagos erdélyi képviselöte Cluj, Str. Regina Maria 32.

butorait

tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZEKELY és RETI
Butorgyár R. T.
Târgu-Mureș, Bucuresti, Brasov.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Milyen nehézségekkel kell a Tatarescu-kormánynak megküzdenie

Dinu és George Bratianu megegyezése küszöbön áll. Alárendelt tisztviselők kezdeményezése és a közsabadságok

Bucuresti-Bukarest, május 5. (Az Uj Kelet tud.) A belpolitikai világ érdeklődésének homlokterében a pártvezéreknek az utóbbi napokban történt királyi audiencián állanak. Elsőnek Mihalache, a nemzeti parasztpárt vezére jelent meg az uralkodó előtt, majd Gheorghe Bratianu és Grigore Iunian kapott kihallgatásra meghívást. Szombaton Averescu marsall audiencián fejezte be a kihallgatások sorozatát.

Egyes verziók szerint a pártvezérek audienciáiból arra lehet következtetni, hogy a legfőbb alkotmányos fórum komolyan foglalkozik a politikai helyzettel és bizonyos változtatás lehetőségeit latolgatja. A Cuvantul értesülései szerint viszont ez alkalommal nem kell különösebb jelentőséget tulajdonítani a sorozatos kihallgatásoknak. Nem törént egyéb, minthogy az uralkodó felkérte a pártvezéreket, hogy tartsák állandó kontaktusban az eseményekkel és keressék fel, valahányszor úgy találják, hogy komoly megjegyzéseik volnának a belpolitikai helyzet alakulását illetően.

A kormány hazatért Erdélyi turnéjáról

A kormány tagjai háromnapos erdélyi tartózkodásuk után visszaértek a fővárosba. Bizonyos, hogy ez a három nap távolról sem volt elegendő Erdély panaszainak tanulmányozására, még kevésbé azoknak megoldására. Az is bizonyos viszont, hogy a rendszer, amelyet a dolgoknak a helyszínén való tanulmányozásával ez a kormány inaugurált, örvendetes és biztató lépés a bürokrácia túltengésének letörése felé. Tatarescu miniszterelnök kétségtelenül fiatalos lelkesedéssel és ügybuzgalommal igyekszik a kormányzás rudját irányítani. A helyzet paradox, hiszen mégis az, hogy bár az ellenzéki pártok nem igen keserítik el életét, és bár sikerült a nehéz helyzetek egész sorozatán át szerencsésen túljutni, még a parlamenti színpad alatt sem nyugodhatik egy pillanatra sem babérain. Egyrészt feléledni látszik az a szélsőséges agitáció, amely oly keserves perccet szerzett ennek a kormánynak és annyi bajt az országnak, — másrészt a liberális pártok belül sem lehet harmoniáról és egységről beszélni. Ami az előző kérdést illeti, az Adeverul szerint a kormány illetékes tényezői elhárították maguktól a közönséget attól a néhány nappal ezelőtt Bukarestben lezajlott diaktüntetéssel szemben, melyet egy volt vasgárdista képviselő vezetett és amelyről a miniszterek azt állítják, hogy néhány alárendelt tisztviselő műve volt.

A nagybácsi és az unokács közeledése

—Ha ez csakugyan igaz — írja az Adeverul —, úgy egy eddigé ismeret

Pest szenzációja!
ROTT, SALAMON és STEINHARDT
együtt felépít a
KOMÉDIÁBAN
Jókai tér 10. Telefon 18-0-20.
1-2-3 pengős helyárak.

len eljárással állunk szemben: az alárendelt tisztviselő, a kormány, az illetékes miniszter felhatalmazása nélkül kezdeményez fontos dolgokat. Furesa helyzetre vall ez és azt mutatja, hogy a mechanizmusban hibák vannak. A magyarázat mindenesetre nem mentegeti a kormányt a történetek politikai felelőssége alól. Annál is inkább, mint hogy a történetek után a kormány nem vonta felelősségre a bűnösöket. A parlamentaris rendszerhez ragaszkodó pártok körében emiatt érthető a nyugtalanság, ezek a pártok arról beszélnek, hogy azonnali akcióra van szükség a fenyegetett közsabadságok megvédése érdekében. Manju állítólag soha nem volt anyi aggodalommal eltelve, mint most. A lengyel követségen adott nagy recepció alkalmával, ahol sok polgári és katonai előkelőség találkozott össze, általános volt a vélemény, hogy ha

a fentebb említett „kezdeményezések” nem fognak véget vetni, kinos komplikációk keletkezhetnek.

Ami a liberális párt belső nehézségeit illeti, a helyzet a következő: politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Dinu és Gheorghe Bratianu megegyeztek egymással abban, hogy Tatarescut eltávolítják a kormány éléről. Ez az információ nem bizonyult eléggé megbízhatónak. Mindenesetre tény az, hogy a nagybácsi és az unokács közötti viszony lényegesen megjavult. Gheorghe Bratianu legutóbbi audienciája alkalmával azt a kijelentést tette az uralkodónak, hogy a liberális párt missziójának teljesítése érdekében szükség van arra, hogy Dinu Bratianu legyen a kormány elnöke.

A két Bratianu szombati találkozására véglegesen tisztázni fogja ezt a kérdést.

Hungária

Fűző, gumiharisnya különlegességek

ÜZLETEINK:
BUDAPEST,
AKÁCSA UCCA 2.
VÁCI UCCA 16.
KOSSUTH LAJOS
UCCA 8.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
LÁTOGATÓINKNAK ENGEDMÉNY

Elfogták a romániai vasuti merényletek tetteseit

Bucuresti-Bukarest, május 5. Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt merényletet követtek el Ramnicul-Sarat mellett a R. Sarat és Boboc állomások között közlekedő vonat ellen. A vonat kisiklott, a vizsgálat megállapította, hogy merénylet történt, a tetteseket azonban nem sikerült kézrekeríteni.

A vélelten folytán tegnap sikerült elfognia a rendőrségnek a vasuti merénylet tetteseit. Egy Iascu Vasile nevű egyén jegy nélkül utazott az említett útvonalon mire elfogták. Kihallgatása során beismerte, hogy ő követte el bűntársával a merényletet, Zaharie Simionescu nevű

bukaresti egyén eddig ismeretlen okokból felbérelte Tudorca Neculescu és Alexandru Parau nevű egyéneket a ramnicul-sarati vonat kisiklására. Ezek a maguk részéről egy munkanélküli mechanikust, Iascu Vasile-t alkalmazták a merénylet végrehajtására. Iascu-t a buzau erdőben tartották fogva egy bizonyos ideig, majd kényszerítették a vasuti merénylet elkövetésére, ami meg is történt. A bukaresti rendőrség mielőtt értesült a leleplezésről, nyomban letartóztatta Simionescut és bűntársait. Azt hiszik, hogy a tegnapelőtti focsani merénylet is ennek a társaságnak a műve.

Averescu mindent cáfol

Mi lesz kedden? Bratianu Gheorghe rejtélyes beszéde

Bucuresti-Bukarest, május 5. Averescu marsall ma feleségével együtt a királyi vendége volt ebédre. Az Indreptarea című lap, az averescanusok hivatalos organuma a következőket írja ebből az alkalomból:

—Egy reggeli lapársunk azt híreszteli, hogy Averescu marsall a mai királyi ebéd kapcsán az uralkodótól kérni fogja, hogy a kormányt az ő részére biztosítsa. Aki ismeri Averescut, azt bizonyára nevetni fog ezen az álhíren. Averescu marsallnak eszébe sem volt semmi ilyesmi, hiszen feleségével együtt jelent meg és látogatása egyáltalában nem volt politikai vonatkozású.

Bucuresti Bukarest, május 5. Gheorghe Bratianu ma Jasiba érkezett és résztvett a községi választások alkalmából tartott gyűlésen. Beszéde közben azt az érdekes kijelentést tette, hogy kedden világszág fog derülni egy bizonyos ügyre, amelyről

most, ma még nem beszélhet. Kedden azonban mindent megmagyaráz. Hangoztatta, hogy a liberális pártnak minden erejével harcolnia kell azok ellen, akik a párt presztízsén akarnak csorbát ütni.

Tömegesen bocsátják el a lengyel munkásokat a franciaországi bányákból

Varsó, május 5. Több lap cikket közöl arról, hogy a Franciaországban dolgozó lengyel ipari munkásság helyzete fokozatosan egyre labilisabbá válik. Az Észak-francia bányavidéken nap-nap után nagy csoportokban bocsátják el a lengyel munkásokat, ami szöges ellentétben van a francia részről tett hivatalos ígérekkel. A munkások több csoportja már el is hagyta Franciaországot és a lengyel határra érkezett. A lapok a kormány figyelmébe ajánlják a franciaországi lengyel munkáselbocsátások ügyét.

Május 9-én szövegezik meg a kisan-tant gazdasági bizottságának jelentését

Bucuresti-Bukarest, május 5. A kisan-tant gazdasági bizottsága tegnap folytat-ta tanácskozásait. A tárgyalások eredmé-nyéről szóló jelentést 9-én fogják megszö-vegezni. Az állandó választmány ülését június első napjaira halasztották, miután a kisan-tant államok vezető politikuskai a genfi leszerelési konferenciára utaznak május 14-én.

Mit tárgyalt Averescu a királlyal?

Bucuresti-Bukarest, május 5. Mint ismeretes Averescu marsall hosszabb ki-hallgatáson volt az uralkodónál. A kihall-gatást sokat kommentálják a lapok. Egye-sek politikai jelentőséget tulajdonítanak audienciájának, más lapok azonban hatá-rozotlan állítják, hogy nem lehet szó po-litikai megbeszélésekről, miután a marsall felelősége is hivatalos volt a királyhoz.

Csehszlovákia nem ellenzi, hogy Olaszország az öt megillető befolyást megszerezze Közép-Európában

Párizs, május 5. A Petit Parisien prá-gai munkatársa beszélgetést folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel, aki ennek során a dunavideki olasz po-litikával kapcsolatban kijelentette, hogy Csehszlovákia nem ellenzi semmi olyan gazdasági reorganizációs kísérletet, amely a közép-európai kereskedelem felélnkíté-sét tűzte ki célul és amely nem veszélyez-teti a kisan-tant jogos érdekeit. Csehszo-vákia nem ellenzi azt sem, hogy Olaszor-szág megszerezze Közép-európában azt a befolyást, ami megilleti. Általános érdek, hogy elkerülhetővé váljék annak a bekö-vetkezése, hogy két egymással szemben álló és versenyző csoport keletkezze Köz-ép-európában, Benes közölte, hogy a je-len pillanatban kilátással kecsegtető ke-reskedelmi tárgyalások folynak ugy Ausztriával, mint Magyarországgal.

Az angol nőknek tilos a tenisz nadrág.

Londonból jelentik: A legfelsőbb tenisz-hatóság megtiltotta, hogy a nők a mérkő-zések alatt rövid tenisz nadrágokat visel-jenek. Az elnök maga úgy nyilatkozott, hogy nem szeretné, ha leánya hirtelen szoknya nélkül ugráncogna a porondon. Egy jelentéktelen kisebbség azt bizony-gatta ugyan, hogy a rövid nadrág erköl-csösebb, mint a lobogó rövid szoknya, a hagyományokhoz hű Angliában azonban ez az érv megmértett és pihelysúlyának találatot, úgyhogy az ideai versenyeken is a tétért szabadon hagyó szoknya jelzi azt a legmesszebb pontot, ameddig a női versenyzők mehetnek.

Az angol-magyar budapesti mérkő-zésre a ferencváros pályán, ahol a mér-kőzés lesz, az angol sportújságotól rész-ére külön telefonvonalat szerelnek, mely Londonnal lesz összekötve és ame-lyet csak az angol sportújságírók hasz-nálhatnak. A mérkőzés alatt állandó telefonösszeköttetésben lesznek London-nal. A vonalat a mérkőzés után lebontják. A mérkőzést egyébként Barlasini olasz bíró vezeti.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása. Cluj, Strada Baron L. Pop II.
Telefon: 9-77.

Cenzurat

Irta és a m

Bevezetőt és még hozz tartozik a l Mégis vállal vezetést és mai estug nyilvános sz alakulásunk hanem m cionisták va állhatunk me egyesületünk kellőképpen sz szükség a be ságot akarja rázatot adni vannak tisztá Wizo tulajdo jezessel akar a Young.Wizo intézete. Es mindenekelőt néhány szót, következnek a Asszonyok V szorul ismert nemes szükség hódolat beszél tisztikának a van jelen. Ta dolgát elképe hvatása: a p mőnek és leár n. Lehet-e mint amit a farmokat, gaz védő és napk és még szám nagyszerű ere legszébb tulaj got, a gyengéd Wizo munkája ság, mert hus maga körül, a lantát beültet től és egészsé ravá nevelje még egy nagy Munkájába o akik mindezté musnak még a leg tehát neve szélesebb és s és terjeszti az kívüri ennek mőlése, legiga datos cionista tetlenül és ért mozdulásával s asszony, segít hűségese anya anyja, leghűb mi ősi földünk

Ez volna teh jában. A Youn azt jelenti, hog rünk az asszon munkájából. Az zsidó lány, nes szemekkel és sz zajával épülő előtt. Mi mai és minden me bennünket és t is mindenről. C helyzetét, csak feszítését ne lát ne érdekelne b éljük anyánk gondtalan, de b kerünk a munká rakozásból, egy röviden életnek kérjünk tehát a ben és, ami itt napról-napra, m dó asszonyai és tartozunk nemes gyermekeinknek is.

A mi népünk tetlen fel nem gondolkozni róla gondolkozik, m más n számunk gondolkozó sz

A ZSIDO ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A Young-WIZO

Irta és a marosvásárhelyi Young-WIZO 1934 április 22-iki előadásán elmondta: SIMON MAGDA

Bevezetőt mondani egy vidám esthez és még hozzá komoly bevezetőt — nem tartozik a leghálásabb feladatok közé. Mégis vállalni kellett mindkettőt: a bevezetőt és a komolyságot is. — A mai est ugyanis a Young-Wizónak első nyilvános szereplése. De nemcsak megalkulásunk időtartama friss keletű, hanem mi magunk is, többé-kevésbé új cionisták vagyunk és éppen ezért nem állhatunk meg olyan műsorral elő, ami egyesületünk programját és célkitűzéseit kellőképpen reprezentálhatná. Ezért volt szükség a bevezetőre, ami ezt a hiányszókat akarja pótolni és egyúttal magyarázatot adni arról, amivel olyan kevesen vannak tisztában, hogy: mi is az a Young Wizo tulajdonképpen? Ha egy bankfiatallal akarnék élni, azt mondhatnám: a Young-Wizo, a Wizo affiláltja, leányintézete. És itt magától adódik, hogy mindenekelőtt a Wizoról beszéljek egy-néhány szót. Nem adatok és nem számok következnek itt, mert a Wizo, a Cionista Asszonyok Világszervezete ma már nem szorult ismertetésre, sem kritikára. Mert nincs szükség ott kritikára, ahol csak a bódulat beszélhet és nincs helye ott a stasztikának ahol a legtisztább költészet van jelen. Talán lehet-e szebb és líriáibb dologot elképzelni, mint ami a Wizo igazi hivatása: a palesztinai anyának, csecsemőnek és leányifjúságnak orángyala lennie. Lehet-e álmódni is gyönyörűbbet, mint amit a Wizo meg is valósított: a farmokat, gazdasági iskolákat, csecsemővédőt és napközi otthonokat, kórházakat és még számos intézményt, melyeknek nagyszerű eredményei az asszonyi szív legszebb tulajdonságait dicsérik: a jószágot, a gyengédséget és áldozatkészséget. A Wizo munkája nem vérszegény jótékony-ság, mert hus és vér életet teremtett maga körül, a palesztinai kis emberpalántát beültetve a zsidó földbe, hogy élet-től és egészségtől duzzadó, derűs polgárvá nevelje az új zsidó országnak. És még egy nagy érdeme van a Wizónak. Munkájába olyan asszonyokat von be, akik mindeztől távol állottak a cionizmusnak még a gondolatától is. Egyidejűleg tehát nevelőmunkát is végez, mind szélesebb és szélesebb rétegekben hűti és terjeszti az eszmét, melyből lassanként kívülről ennek a munkának legszebb gyümölcse, legigazibb eredménye: az öntudatos cionista asszony, aki nem áll tehetetlenül és értelmetlenül népe nagy megmozdulásával szemben, hanem mint igazi asszony, segítségére siet férjének mint hűséges anyja felkarolja mindnyájunk anyja, leghűb és legédesebb anyja, a mi ősi földünk: Erec-Jiszráél.

ma minden zsidó lelkiismeretét jelenti. Ne kérdezzük most azt, hogy kik azok, akik rájöttek erre már akkor mikor a cionizmus még gyermekkorát élte. És ne kérdezzük, hogy kik azok, akiket csak a helyzet feismerése és nagyszerű uttaörök követése hozott sorainkba. A lényeg az, hogy egyenes vagy kerülő utakon, de mindnyájan egy helyre érkezünk meg és itt vagyunk együtt, a legjobb helyen, a legteljesebb közösségben: az eszme kö-

zösségében. Mi Young-Wizo lányok is legtöbbszörre új cionisták vagyunk, de ez nem jelenti azt, hogy rosszabbak volnánk a régiéknél. Sőt, éppen ezért új és friss bennünk a lendület, a dolgozni akarás és a lelkesedés is. Kérjük, fogadjanak szívesen bennünket és mai szereplésünket, azok is, akik talán másféle komolyabb műsort vártak el tőlünk.

De ne felejtsek el, hogy mi elsősorban és mindenekelőtt fiatalok vagyunk. És úgy éreztük, hogy a vidámság illik a fiatalokhoz. — Ne vegye hát senki rossznéven, hogy mi éppen egy vidám estét rendeztünk itten, hanem örüljünk velünk együtt mindenki és mondja velünk együtt mindenki a Hagada szavait, amit husvétkor mondunk az ünnepi asztalnál: ma itt mához egy évre Erec-Jiszráélben.

S hol találja meg a bosszuálló Istene-t, a Titánokat, az örökifjú népet? Görögországban. Hozza írja egyik legszebb versét. Tschernichowsky imádja ezt a gyönyörű, ifjú népet. Ilyen népet akar a zsidókból is. A zsidó egy felsőbb rendű ember kell legyen. Erős és szép. Az egyik versében, Aní mamamin, (Hiszek) az új népet írja le. Mert hit lett a reményből, hogy egyszer lesz egy tökéletes nép s ez a zsidó nép lesz. Zsidó ész, szabad lélek, görög erő. Hiszen voltak már ilyenek. Az ő ideáljai. A féloták, a paraziosok, kik a szabadságot akarták, de idegen uralom alatt voltak s így hazaárló lett a nevük. Bar-Kochba a csillagok fia, akit hazug prófétának neveztek, ő Tschernichowsky igazi prófétája. Hát lehet-e más prófétája az erő fanatikusának? Az élet célját így szabja meg. „Kalapácsnak kell lenni, amely életet alkotó ütést mér az üllőre. A bosszu is alkot. A bosszu élet elő kell legyen. Mert a mi messiásunk, a bosszu messiása lesz és világába csak akkor lesz, ha mindent megbosszultak. „Baruch mi Magenza“ című versében írja ezt. Baruch megöli leányát, mert fél, hogy kitér, ő maga felveszi a keresztény vallást, de kiszökik a kolostorból és felgyújtja a várost. Ez a bosszu műve.

Tschernichowsky nem gondol arra, hogy ez a gondolatmenet nem zsidó. A zsidó ember nem bosszuálló. Milyen művészet kell ahhoz, hogy ezt a vad érzést, egy olyan meleg nyelven, mint a héber, érzékeltetni tudja.

Tschernichowskynek nem ez az igazi kineve, hanem a dalai. Ezt a versfajtát vezette be a héber irodalomba. Tschernichowsky szereti az érzelmek világát, de sokkal jobban szereti a természetet. Összefolyik a természet a szerelemmel. Mintha a természet lenne a szerelemese Tavasz, természet és szerelem, ez az Agadó aviv (Tavaszi legendák) című versciklusának a témája.

Minden verse erőteljes duzzadó. A tatárdalokban szinte robban a szilaj, csapongó fantázia.

„Nem az álmok perceit vagy az álom-jelenségeket szeretem én a természetben, hanem a mozgást és az elkecseregetett harcot.“ A harcot és harcosságait. A föld elemét testvéreinek nevezi. Mert testvér volt az ember a természettel. De az ember elkorcsosult s nem tudta megbecsülni a természetet. A „kisme hajaar“ (az erdő varázsa) című versében a fákat, virágokat és köveket kelti életre. Az erdő lelke rokon a költő lelkével s a költő sajnálja, hogy nem érti a fák beszédjét.

Ez a sokaság és ez a szeretet fakasztja a legszebb verseket a költő lelkéből. Igazi gyöngyszemei a héber költészetnek.

Tschernichowsky költészetének egy másik forrása a tradíciók. Kedves, szép emlékek, amik idylleké válnak. Nem szentimentális, de létező, a mindennapi életben megtörtént idylleké. Így a „Mo cae Sabat“, amely egy görög vers mintájára, homéroszi stílusban van írva. A homéroszi stílust másutt is szívesen használja a költő, (Berith Mila, Levivot mensusalot stb.)

Talán senkinek sem sikerült még teljes áttekintést adni Tschernichowsky költészetéről. Még nincs befejezve, a költő még él, még dolgozik s még sokat fogunk tőle hallani. Ott, Erec Jiszráél örökké kék ege alatt megtalálta azt a természetet, amelyet úgy szeret és azt a felsőbb embertípust, a zsidó ész és a görög erő harmonikus egységéből született tökéletes embert. — a chalucot, amelyet lánglelkében kiformalt. W. M.

Irma Singer meséi magyar fordításban

- 1. Hulló csillagok.
- 2. A prágai zsidó temető.
- 3. Hova vezetted a Halál Eszter királynőt?
- 4. József utazása.
- 5. Barkochba.
- 6. Mese a sok lángocsikáról.
- 7. Mese a Cion-szeretetről.
- 8. Hova vitette a Gólem a beteg embert?

Egységár Lei 3. Megrendelhető a Wizo timisoarai központjánál.

OTTHON

Irta: Thamar Buchstab Avi-Jonah

Ha megkérdeznék, hogy lagbeomarkor, amikor a zsidó nő gondolatait és eszéketeteit a Zsidó Nemzeti Alapnak szenteli, milyen formában lehetne érzékeltetni a nőnek a KKL földjén teremtetett otthonát, egy a következő képsorozatot ajánlanám, amelyet ugyan nem költő, hanem a valóság teremtetett:

Saját kertjében, amely kedves kis házacska mellett terül el, egy asszony földieprep ültet hosszú sorokban. Az udvar csupa élet, a gyermekek kacagnak és játszanak, a tyukok kotkodácsolnak, az öreg nagymama ül a ház előtti kis padon és varrogat. Egy munkáscsalád otthona ez, melynek tagjai teljesen nincs telenül jöttek Erec Jiszráélbe a galutból és itt sokévi nehéz munka után felépíttek házukat a Nemzeti Alap földjén. És ki a legboldogabb közöttük? Az asszony, hiszen otthonában minden az övé, minden az ő szorgalmából épült. Innen nem kell emenni, örökké ül lehet élni.

Egy jemenita ház terraszán, Kfar Marmorekben Rechoboth mellett, KKL földön vacsora mellett ül a család. Terített asztal, vidám arcok. A ház körül zöldelnek a vetemények, pirosanak az érett paradicsomok, az istállóban tehenek és borjak hevernek, az udvaron galambok bugnak. Meg kell nézni az asszonyokat: csinosak, a naponta végzett nehéz munka dacára is boldogan nevető szemek tekintenek az emberre.

Kik ezek a nők? Még két évvel ezelőtt rabszolgák voltak Jemenben, Arabiában, agyonhajszolt páriák akik minden falat kenyertüket néhány olajbogyóval a földön kuporodva fogyasztották el megosztva elvadult gyermeikkel. És itt? Az asztal körül ülve élénken tárgyalják a legutóbbi színházi előadást. Ezekből az asszonyokból itt szabad emberek váltak szép, rendez otthonok hátsáa alatti, melyet a KKL ajándékozott nekik. Gyermekeik óvodába és iskolába járnak, ápolják és jótáplálják. Mert az otthon, a béke és

az áldásos munka úgy kulturálisan, mint lelkiileg felemeljen hat az asszonyra.

Az egyik kvuca pardszében ujonnan érkezett chalucák narancsot szednek. Csak tegnap szállottak le a hajóról és ma már dolgoznak. Nem könnyű dolog leírni boldogságukat, amikor itt állnak a csodálatos palesztinai ég alatt a narancs-édenben, ahol a leszüretelt gyümölcsök nagy kosarakban feltornyozva állnak. És ki teremtetette ezeket a munkaheleket, ahol a nők férfitársaikkal egyenértékűen vesznek részt az építőmunkában? Leányok százai és ezrei, akik a galutban hiába keresték életcéljukat, itt közös otthonban élnek, amelyet a Nemzeti Alap adott a zsidó népnek. Át vannak hatva működésüknek fontosságától és boldogan élnek.

És a városokban? Mig másutt mindenütt a munkáscsaládok kiskereskedők és iparosok a szegénynegyedekben összezúfolva, levegőtlen, sötét lakásokban élnek itt Erec Jiszráélben a KKL tágas városnegyedeket (Schechunat Nordia, Schechunat Hacafon Tel-Avivban, Kiriath Chaim a haifa öbölben) bocsátott a munkáscsaládok rendelkezésére. Ezekben a munkáscsaládokban a KKL földjén folyik a munkásszonyok élete gyermekeikkel együtt. Virágot és veteményt termel, melynek hozadéka emeli életstandardját, a gyermekek mindennap vidáman énekelve mennek az óvodákba. A föld ajándéka és a lehetőség, hogy ezen a földön építhet magának, kiemelte a kishivatalnokot, a gyárimunkást és a házalót proletárléteiből.

És miáltal a férfi munkáját végzi és függ a munkapiac konjunkturájától, az alatt otthona, melyet a KKL jóvoltából nyújthat feleségének és gyermekeinek, életének biztos, erős vára lesz.

Abban a házban, amelyet cionista mozgalom teremtett, a zsidó nő otthonát kapott a Zsidó Nemzeti Alaptól.

Tschernichowsky

Bialik után a legnépszerűbb héber költőnk Saul Tschernichowsky. Ismert az egész Jisuv. Megszokott dolog, hogy hol egyik, hol másik kolónián tűnik fel a bozontos hajú költő. Alig különbözik egy chalucától, fehér apacsingében, magasra emelt fejével mintha mindég az eget nézné.

Ez az új Tschernichowsky. A régi ott maradt Michailowkában, szülővárosában. Michailowkából Heidelbergbe ment az orvosi fakultásra. Csehországban volt kórházi orvos s most Erec Jiszráélben él. A cionizmus harcosa, de mást lát a cionizmusban, mint a többi költők. Szerinte a cionizmus célja a zsidóság testi és lelki regenerálásának elősegítése. Egy szabad országba kell a zsidóságot vissza vezetni, hogy ott visszakapja testi erejét és lelki szabadságát. A cionizmus kell hogy visszaadja a zsidóknak a „hős Kanaán-vivők Istenét“, a harcos Istent. Ezt a felfogást megtaláljuk verseiben

is. Egyesek azt mondják, hogy Tschernichowsky pantheista, mert a természetben keresi Istent. Ott keresi s ott találja meg a régi bosszuálló, harcos Istent. Azt az Istent, akit a rabbi képviselnek, aki csak tűrni és meghajtott fejjel járni tanít, azt nem szereti. „Vénhedt a nép vénhedt az Istene“ — mondja. Ez elől az Isten elől Apollóhoz, a szépség és az erő Isténéhez menekül. Mint zsidó megy hozzá, de meghajolt előtte. Ezt írja a „Lenoach pesel Apolló“ (Apollo szobra előtt) című versében.

Imádom az erőt, az életet, És minden kincset, melyet elraboltak Mindenható, nagy Istenem kezéből Sugárt kerülő, rothadt élő-holtak. Hős, Kanaán-vivők Istene volt És megköztözték imaszíjjakkal.

HA EGGER PETROL INTÖZŐ

zik meg a kisbizottságának

május 5. A kisan-... tegnap folytat... gyalások eredmé... k a fogjak megszö... asztmány ülését... asztották, miután... zető politikusai a... enciára utaznak

Averescu

május 5. Mint is... hosszabb ki... odónál. A kihall... k a lapok. Egye... tulajdonitanak... k azonban hatá... em lehet szó po... nitán a marsall... a királyhoz.

ellenzi, hogy

illető befolyást

Parisien prátést folytatott... gyminiszterrel... diéki olasz poli... elentette, hogy... ez semmi olyan... isérletet, amely... em felélenkíté... nem veszélyez... dekeit. Csehslzo... hogy Olaszor... Európában azt a... általános érdek... t annak a bekö... mással szemben... keletkeztek Kö... lte, hogy a je... kecsesgétető ke... folynak ugy... országgal.

tenisznadrág... felsőbb tenisz... nők a mérkö... drágákat visel... ny nyilatkozott... leánya hírtelen... a porondon... az azt bizony... nadrág erköl... vid szoknya, a... ában azonban... behelysúlynak... versenyeken... szoknya jelzi... ameddig a női

Bapesti mérkö... ahol a mér... rtszolgálat ré... at szerelnek... kötvé és ame... ságrók hasz... latti állandó... nek London... tán lebontják... lasini olasz

Lapkiadó

A mi népünk nagy reneszánszára lehe... tetlen fel nem figyelni. Lehetetlen nem... gondolkodni róla. És aki felfigyel és aki... gondolkozik, már cionista, mert nincs... más ut számunkra és nincs más kiút a... gondolkodó számára. Cionistának lenni

